Бутун дуне пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 66 (1070)
30 МАРТ ЯКШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Москвада, Катта Кремль саройида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг бешинчи чақириқ биринчи сессияси ўз ишини давом эттирмоқда.

СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ИРОДАСИНИ ИФОДАЛАБ

Шу кунларда миллион-миллион совет кишиларининг фикри-эътибори Ватанимизнинг пойтахти Москвага қаратилган. Бу ерда — Катта Кремль саройида 27 мартда бешинчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессияси очилди. Мамлакатнинг ҳамма томонидан келган депутатлар коммунистик қурилишнинг партиямиз XX съезди белгилаб берган планларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун жуда катта аҳамияти бўлган масалаларни муҳокама этмоқ ва ҳал қилмоқ учун тўпландилар.

Шу кунларда Кремлда бўлиш шарафига муяссар бўлган кишиларнинг ҳаммаси СССР Олий Совети чинакам халқ ҳокимиятининг ифодаси эканлигини қувониб ва тўлқинланиб қайта-қайта кўрдилар. Руслар ва украинлар, белоруслар ва қозоқлар, ўзбеклар ва грузинлар, латишлар ва озарбайжонлар, тожиклар ва арманлар, литваликлар ва эстонлар, қирғизлар, молдаванлар, туркманлар, бошқа кўп миллатларнинг вакиллари севикли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг қудратини янада мустаҳкамлаш масалаларини бир-бирлари билан тенг ҳуқуқда, қардошларча ҳал қилмоқдалар. Мана шунинг ўзида ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси яққол намоён бўлмоқда. Коммунистик партия СССР халқларини ягона оила қилиб жипслаштирди. Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги коммунизм ғалабаси учун курашда руҳлантирувчи енгилмас куч бўлиб қолди.

Депутатлар орасида шонли ишчилар синфимизнинг ва деҳқонларимизнинг, халқ зиёлиларимизнинг, Совет Армияси жангчиларининг жуда кўп вакиллари бор. Ватанимизнинг ажойиб меҳнаткашлари бўлган совет хотин-қизларининг вакиллари бор. Олий Совет совет ҳокимиятининг чинакам халқчил характердаги ҳокимият эканлигини яққол гавдалантириб турибди.

СССР Олий Совети ҳар иккала палатанинг биринчи қўшма мажлисида СССР Олий Совети Президиумини сайлаш масаласини ҳамда СССР Министрлар Совети раисини тайинлаш масаласини ғоят якдиллик билан ҳал қилди. Депутатлар Коммунистик партия ва Совет давлатининг энг кекса арбобларидан бири бўлган ўртоқ К. Е. Ворошиловни якдиллик билан СССР Олий Совети Президиумига раис қилиб сайлаб, унинг шу юксак лавозимга ўтганлигини қизғин ва самимий табрикладилар. СССР Олий Совети Президиуми аъзолари орасида атоқли давлат ва жамоат арбоблари, ишчилар, деҳқонлар, олимлар бор, халқ уларга юксак ишонч билдирган.

СССР Олий Совети СССР Министрлар Совети раисининг СССР ҳукумати Олий Совет олдида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қилганлиги тўғрисидаги аризасини қабул қилди ва Совет ҳукуматининг фаолиятини маъқуллади.

СССР Олий Совети КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевни СССР Министрлар Совети Раиси қилиб тайинлаш тўғрисидаги таклифни ғоят зўр хурсандчилик билан кутиб олди. Шу таклиф билан сўзга чиққан К. Е. Ворошилов ўртоқ Хрушчев Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбоби эканлигини, ишчилар синфимизнинг шонли фарзанди эканлигини самимий ва қизғин равишда тавсифлаб берди. У 40 йилдан кўпроқ вақтдан бери меҳнаткашларнинг манфаатларига, ишчилар синфининг, бутун совет халқининг, ленинчи партиямизнинг улуғ ишига, коммунизм ишига зўр ғайрат, матонат ва принципиаллик билан хизмат қилиб келмоқда.

Ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчевни СССР Министрлар Совети Раиси қилиб тайинлаш тўғрисида таклиф қилиш билан бирга, деди К. Е. Ворошилов мен унинг Коммунистик партиямиз Марказий Комитетининг Биринчи секретари вазифасида ғоят самарали иш олиб бораётганлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Партиямиз, партия ҳаётининг ва партия қурилишининг ленинча нормаларини тиклади. Коммунистик партиянинг, партия Марказий Комитетининг, КПСС Марказий Комитети Президиумининг раҳбарлик, етакчилик ва ташкилотчилик роли кейинги йилларда айниқса ўсди. Партиямиз обрўси янада ошди, партия билан халқнинг бирлиги ҳозирги вақтда ҳар қачонгидан кўра ҳам мустаҳкамдир. Бинобарин, партия Марказий Комитети ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчев КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари вазифасида қолади, деб қарор қилди.

СССР Олий Совети ўртоқ Н. С. Хрушчевни СССР Министрлар Совети Раиси қилиб тайинлаш тўғрисидаги Қарорни жуда катта сиёсий руҳ ва ғоят якдиллик билан қабул қилди ва унга СССР ҳукуматининг составини тўғрисидаги таклифни сессия муҳокамасига тақдим этишни топширди. СССР Олий Советининг бу қарорини бутун совет халқи, шунингдек чет мамлакатлардаги дўстларимиз якдиллик билан маъқуллаб кутиб олдилар.

Депутатлар Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлисида ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида» қилган докладини тингладилар.

Ғоят катта аҳамиятга эга бўлган бу масала умумхалқ муҳокамасига қўйилган эди ва миллион-миллион ишчилар, колхозчилар оммаси, зиёлиларимизнинг, Совет Армияси жангчиларининг вакиллари бу масалани қизғин маъқулладилар. Шундай рақамлар борки, бу рақамлар тарихда сақланиб қолади, биздан кейинги авлодларни ҳам ҳамиша тўлқинлантириб туради. Саноатни бошқаришни қайта ташкил этиш масаласи бундан бир йилча аввал умумхалқ томонидан муҳокама қилинганлигини кўрсатувчи рақамлар сингари, «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги масаланинг умумхалқ муҳокамаси қандай борганлигини кўрсатувчи рақамлар ҳам, ҳеч шубҳасиз, мана шундай тарихда абадий сақланадиган рақамлардир.

Шу йилнинг 1 мартидан 25 мартига қадар бўлган давр ичида колхозларда, МТСлар ва совхозларда, заводлар ва фабрикаларда, илмий ташкилотлар ва ўқув юртларида, аскарий қисмларда ва совет муассасаларида 576 минг 879 та умумий йиғилиш ўтказилди ва шу йиғилишларда меҳнаткашлардан 49 миллион 909 минг киши ҳозир бўлди. Шу йиғилишларда уч миллиондан ортиқ киши сўзга чиқиб, ўз таклифларини айтди.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин халқнинг жуда катта кўпчилиги давлатни бошқаришда ҳақиқатан қатнашуви социалистик демократиянинг характерли белгисидир, деб таълим берган эди.

Коммунистик партия мамлакатни демократик тарзда бошқаришнинг ленинча принципларини қунт билан амалга ошириб келмоқда. Коммунистик қурилишнинг ҳаётий туб масалалари умумхалқ томонидан муҳокама қилинаётганлигини кўрсатувчи фактлар буни нақадар зўр куч билан таъкидламоқда! Миллион-миллион кишилар конкрет давлат вазифаларини муҳокама қилмоқдалар, миллион-миллион кишилар ўз таклифларини киритмоқдалар. Уларнинг таклифлари СССР Олий Советининг қонунларида гавдаланмоқда. Совет социалистик демократияси мана шунинг ўзидир.

Совет халқи партия белгилаган тадбирларга ниҳоят даражада қизиқиб қаради. Меҳнаткашларнинг ҳаммаси бизнинг мамлакатимиз КПСС XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, хўжалик қурилишида ва маданий қурилишда, меҳнаткашларнинг фаровонлигини оширишда кейинги йилларда катта муваффақиятларга эришганлигини кўриб турибдилар. Саноатни бошқариш қайта қурилганлиги туфайли корхоналарга раҳбарлик қилиш анча яхшиланди. Саноат маҳсулот ишлаб чиқариш планларини муваффақиятли бажармоқда, шу билан бирга шуни ҳам айниқса қувониб қайд қилиб ўтиш керакки, бутун халқ хўжалигининг негизи бўлган оғир индустрия тағин ҳам тезроқ суръатлар билан ривожланиб бормоқда.

Социалистик қишлоқ хўжалигимиз ҳам кескин равишда юксалиб бормоқда. Партия, экономика ғоят зўр куч билан юксалиб бораётган ҳозирги шароитда ўзининг тарихий ролини ўйнаб бўлган МТСларни қайта ташкил қилиш ва қишлоқ хўжалигидаги ишлаб чиқарувчи кучларнинг ривожланиши учун янги, тағин ҳам кенг имкониятлар яратиб бериш вазифасини қўймоқда.

Совет халқи партиянинг тадбирларини қизғин равишда қўллаб-қувватлаётир. Қишлоқ хўжалигининг миллион-миллион меҳнаткашлари МТСларни қайта ташкил қилиш етилган иш бўлиб қолди, деб ҳисоблямоқдалар. Улар партиянинг колхозларни янада ривожлантиришга қаратилган доно ва узоқни кўрувчи сиёсатини габрикламоқдалар. СССР Олий Совети депутатлари ҳам партия белгилаб берган тадбирларни халқнинг иродасини ифодалаб якдиллик билан маъқулламоқдалар. Кеча Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг мажлисларида ўртоқ Н. С. Хрушчев докладини қизғин, амалий муҳокама қилиш бошланди. Сўзга чиққанларнинг ҳаммаси партия Марказий Комитети хўжалик қурилишининг туб масалаларидан бирини ҳал қилишга — колхозларга ишлаб чиқариш — техника хизмати кўрсатишни қайта қуришга ленинча, ижодкорлик билан киришганлигини уқтириб ўтдилар.

Колхозлар ва МТСлардан, фабрикалар, заводлардан, илмий муассасалар ва Совет Армияси қисмларидан келаётган хабарлар колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида Олий Совет сессиясидаги докладда айтилган тадбирлар ҳамма томонидан қизғин равишда маъқулланаётганлигини кўрсатиб турибди. Совет халқи, бу тадбирларнинг амалга оширилиши қишлоқ хўжалигини ва бутун мамлакат экономикасини тағин ҳам зўр куч билан юксалтириш манбаи бўлишига, коммунизм йўлида олға томон қўйилган катта қадам бўлишига аминдир.

(«ПРАВДА»нинг 29 мартдаги бошмақоласи).

СССР Олий Советининг биринчи сессияси

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

28 март кундуз соат 4 да Катта Кремль саройида Иттифоқ Советининг иккинчи мажлиси очилди. Раис столи ёнида — Иттифоқ Советининг Раиси депутат **П. П. Лобанов** ва унинг ўринбосарлари ўтирибдилар. **А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, Л. И. Брежнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, Я. Э. Калнберзин, А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, В. П. Мжаванадзе** ўртоқлар ҳукумат ложаларида пайдо бўлганларида депутатлар ва меҳмонлар уларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Палата Мандат комиссиясининг раиси депутат **Л. Н. Ефремов** доклад қилди. У уқтириб айтдики, СССР Олий Советига сайлов ҳамма жойда меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ошган вазиятда ўтди. Коммунистлар билан партиясизлар халқ блоки кўрсатган ҳамма кандидатлар сайланди. Иттифоқ Совети составида хотин-қизлардан 190 киши бор. Иттифоқ Советига сайланган ҳамма депутатлардан 327 киши, ёки 44,3 проценти бевосита ишлаб чиқаришда ва қишлоқ хўжалигида ишлаб турган кишилардир. Қолганларининг ҳаммаси меҳнаткаш зиёлиларнинг вакилларидир. Палата депутатлари орасида ўттиздан ортиқ Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, юздан ортиқ Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари бор. Иттифоқ Совети депутатларининг 49,1 проценти олий ва тугалланмаган олий маълумотли кишилардир. Иттифоқ Совети депутатларининг кўп миллат вакилларидан иборат бўлганлиги, — дейди депутат, — ленинча миллий сиёсатнинг изчиллик билан амалга оширилиб келаётганлигини, халқлар дўстлиги мустаҳкамланганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

Сўнгра депутат **И. И. Чугуновнинг** таклифига биноан палата қабул қилган қарорда Иттифоқ Советига 738 сайлов округидан сайланган ҳамма депутатларнинг ваколатлари тўғри деб топилади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги доклади юзасидан музокаралар бошланади.

Депутат **Н. Т. Кальченко** (Украина ССР) дедики, докладда қўйилган масала мамлакатимизда коммунизм қурилиши учун жуда катта амалий ва назарий аҳамиятга эгадир. КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарорини ва ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезисларини муҳокама қилишда Украинада колхозчи, ишчи ва хизматчилардан 10 миллиондан кўпроқ киши қатнашди. Бу қарор умумхалқ томонидан маъқулланди. Украина колхозлари уни амалга оширишга киришдилар. Хўжаликларнинг бироз қисмидан ташқари ҳамма колхозлар ҳозирнинг ўзидаёқ тракторлар, комбайнлар ҳамда қишлоқ хўжалик ишларининг бутун комплексини бажариш учун зарур бўлган бошқа машиналар ва деҳқончилик асбобларини сотиб олишга қарор қилдилар. Икки мингга яқин колхоз машиналарнинг ҳақини шу йилнинг ўзидаёқ батамом тўлаб битиришга, қолган колхозлар эса яқин йиллар ичида тўлаб битиришга қарор қилдилар.

Украинада қолоқ колхозларга эътибор кучайтирилмоқда. Бу хўжаликларга, жумладан, машина-трактор станцияларининг энг яхши мутахассислари ва ташкилотчилари юбориладн.

Музокараларда депутатлардан **Д. С. Полянский** (Краснодар ўлкаси) **С. К. Камолов** (Ўзбекистон ССР), **М. Бейсебаев** (Қозоғистон ССР), **Г. Д. Жавахишвили** (Грузия ССР), **А. П. Чеховский** (Ростов области), **Н. Ф. Игнатов** (Москва области), **Т. Ўлжабоев** (Тожикистон ССР), **Ф. А. Сурганов** (Белоруссия ССР), **А. С. Герасименко** (Украина ССР) ҳам сўзга чиқдилар.

Сессия депутатларнинг юксак активлиги вазиятида ўтмоқда. Улар ҳаётий муҳим масалани ишчанлик билан муҳокама қилмоқдалар. Уларнинг нутқларида бутун совет халқининг жонажон давлатимизни янада яшнатиш тўғрисида қилаётган ғамхўрлиги ифодаланмоқда.

* * *

Москвада СССР Олий Советининг бешинчи чақириқ биринчи сессияси ўз ишини давом эттирмоқда. 29 мартда Катта Кремль саройида **Иттифоқ Советининг** навбатдаги мажлиси бўлди.

Эрта билан соат 10. Иттифоқ Советининг Раиси депутат **П. П. Лобанов** ва палата Раисининг ўринбосарлари Раис столи ёнидан жой оладилар. Ложаларда СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари ўтирибдилар. **А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, Л. И. Брежнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, Я. Э. Калнберзин, А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, В. П. Мжаванадзе** ўртоқлар залга кириб келганларида депутатлар ва меҳмонлар уларни самимий кутиб оладилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги докладини муҳокама қилиш давом этди.

Депутат **С. Бобоев** (Туркманистон ССР) айтадики, партия томонидан белгиланаётган тадбирлар пахта, жун, қоракўл тери ва саноат учун керакли хом ашёнинг бошқа турларини, шунингдек озиқ-овқат маҳсулотларини етиштиришни анча кўпайтириш учун қулай шароит вужудга келтиради. Туркманистон меҳнаткашлари, деб сўзини давом эттиради депутат, партиянинг таклифларини сўзсиз тўғри деб ҳисоблайдилар. Бу таклифлардан кузатилган мақсад — колхоз ишлаб чиқаришини янада юксак даражага кўтаришдир. Туркманистондаги 348 колхоздан 306 таси ҳозирнинг ўзидаёқ техникани сотиб олишни мўлжаллайди. Ана шу колхозларнинг 70 процентидан кўпроғи машиналарнинг қимматини шу йилдаёқ тўлаш имкониятига эгадир.

Волга бўйидаги илғор хўжаликларнинг бири — Калинин номли колхознинг раҳбари депутат **М. И. Китаев** (Саратов области) сўз олади. У колхоз тузумини ривожлантириш соҳасида янги қадам қўйилиши ғоят зарур эканлиги тўғрисида, МТСларни қайта ташкил қилиш юзасидан партия таклиф этган тадбирлар бутун халқ томонидан қизғин маъқулланганлиги ҳақида гапиради. Депутат Саратов областидаги колхозларда рўй берган жуда катта ўзгаришларни мисол қилиб келтириб, белгиланган қайта қуриш ишлари зарур эканлигини тасдиқлайди. Саратов областидаги колхозлар кейинги йилларда кўп тармоқли йирик хўжаликларга айланди. Илгари вақтларда колхозларнинг даромадлари йилига 100-200 минг сўмдан ортмаган бўлса, ҳозирги вақтда уларнинг ярми йилига бир миллион сўмдан тортиб беш миллион сўмгача ва бундан ҳам кўпроқ даромад олмоқда. Бўлинмас фондлар ғоят кўпайди. Калинин номли колхознинг аъзолари техникани дарҳол сотиб олиш ва унинг қимматини бир ярим-икки йил ичида тўлаш ҳақида қарор қабул қилдилар.

Депутат **И. Р. Раззоқов** (Қирғизистон ССР) қуйидагиларни айтади:

— Бутун мамлакатимиз, бутун совет халқи партиянинг МТСларни қайта ташкил қилиш юзасидан белгилаган ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладида баён қилинган тадбирларини тамомила маъқуллайди. Республикадаги 79 МТСнинг 16 таси ҳозирги пайтдаёқ техникани колхозларга тўла равишда топширади. 36 машина-трактор станциясини ремонт-техника станцияларига айлантириш мўлжалланди. Тоғ этакларидаги чорвадор районларга хизмат кўрсатаётган МТСлар ҳозирча ўз ишларини аввалдагидек давом эттира берадилар. Қирғизистоннинг бир маъмурий районида биттадан ремонт-трактор станциясига эга бўлиш мўлжалланади. Механизаторларга улар МТСларда олиб келганидан кам бўлмаган миқдорда гарантияланган иш ҳақи белгилаш кўзда тутилади. Сўнгра нотиқ Халқ хўжалиги кенгашларига қарашли корхоналар запас қисмларни етарли миқдорда ишлаб чиқаришни йўлга қўйишлари лозим эканлиги ҳақида гапиради.

Депутат **В. В. Мацкевич** МТСларни қайта ташкил қилишга доир баъзи амалий масалаларга тўхталиб ўтди. Қишлоқ хўжалик артелларига борадиган кўп механизаторлар, дейди у, бутун колхоз ишлаб чиқаришига жуда катта таъсир кўрсатадилар, меҳнатдаги индустриал методларни қўлланишга ёрдам берадилар. Айрим МТСлар дон ва техника экинларини етиштиришда комплекс механизациялашни қўлланиб, меҳнат сарфини кўп даража камайтириш амалда мумкин эканлигини исбот қилдилар. Колхозларда илғор механизаторларнинг тажрибаларини қўлланишга сабот билан эришиш ва бу соҳада уларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш керак.

Ҳар бир колхозчи техникани бошқара оладиган пайт яқин қолди. Юқори синф ўқувчиларига қишлоқ хўжалик машиналаридан фойдалана билишни ўргатиш тўғрисидаги таклиф ўз вақтида қилинган таклифдир. Ремонт-техника станциялари зиммасига катта вазифалар юкланади. Улар колхозларнинг техникасини ремонт қилиш билан ва бу техникадан тўғри фойдаланишда ёрдам бериш билангина чекланмай, балки баъзи қишлоқ хўжалик машиналарини прокатга беришлари, ирригация-мелиорация ишларини бажаришлари, ҳовузлар, кўллар қазиш ишлари билан шуғулланишлари, қишлоқ хўжалик ўсимликларининг зараркунандаларига қарши курашишлари ҳам керак. Ўртоқ Мацкевич таъминот ташкилотларининг ишларини тартибга солиш, ҳамда колхоз ва совхозларга узоқ муддатли кредит берадиган қишлоқ хўжалик банкининг вазифаларини давлат банкига топшириш ҳақидаги таклифни қувватлайди.

Район ташкилотларининг роли ва жавобгарлиги ортиб бораётганлиги муносабати билан депутат район ижроия комитетлари ҳузурида қишлоқ хўжалик инспекциясини тузиш, бу инспекцияни тажрибали мутахассислар билан таъминлаш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайди.

Сталин номли колхознинг раиси депутат **А. М. Межлумян** (Арманистон ССР) шу колхознинг ҳаёти тўғрисида сўзлайди. Бу колхоз ўтган йили қишлоқ хўжалик экинлари майдонининг ҳар юз гектаридан 106 центнер гўшт, 760 центнер сут, 770 килограмм жун олди. Ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 4.277 килограммдан сут олинди. Колхознинг пул даромадлари 1952 йилдагига нисбатан қарийб беш баравар кўпайди. Бу ҳол колхознинг тракторларни ва ўзига зарур бўлган бошқа қишлоқ хўжалик асбобларини сотиб олишига имкон беради.

— Молдавиядаги колхозларнинг кўпчилиги, — дейди депутат **З. Т. Сердюк** (Молдавия ССР), — давлатнинг МТС орқали берган жуда катта техника ёрдами туфайли йирик ва иқтисодий жиҳатдан бақувват колхозларга айланди. Бунда шуни ҳам эътиборга олиш керакки, колхоз мулки сифати жиҳатидан ғоят ўзгарди — бу мулкни вужудга келтиришда қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари билан бир қаторда ишчилар синфи, зиёлилар қатнашмоқдалар. Сўнгра депутат айтадики, республикадаги барча колхозлар МТСларнинг техникасини сотиб олишга ва бу техниканинг ҳақини яқин бир-икки йил ичида тўлашга якдиллик билан қарор бердилар. Колхозларнинг янги планлари гўшт, сут ва хусусан узум ва мева етиштиришни кескин суратда кўпайтиришни, меҳнат унумдорлигини оширишни, маҳсулотнинг таннархини камайтиришни кўзда тутади.

Нотиқ машинасозлар олдига жиддий талаблар қўяди. Машинасозлар боғларда ва токзорларда қилинадиган ишларни механизациялаш учун керакли машиналарни кам ишлаб чиқармоқдалар. Қишлоқ хўжалик хом ашёсини дастлабки ишлаш бўйича колхоз ва колхозаро кичик корхоналар қуриш зарур.

Депутат **А. Д. Болотов** ишлаётган Поспелиха районида (Олтой ўлкаси) 1949 йилда элликдан ортиқ колхоз бор эди, бу колхозлар йириклаштирилганидан кейин етти колхоз ташкил этилди. Шу билан бирга ана шу колхозлардан ҳар бирининг ўртача экин майдони тахминан 10 минг гектарга етди. КПСС Марказий Комитетининг 1953 йил сентябрь Пленумидан кейин райондаги колхозларнинг даромадлари олти баравардан зиёд ортди. Уларнинг даромадлари ўтган йили 65 миллион сўмни ташкил этди. Колхозлар техникани сотиб олиш учун ҳамма имкониятга эгадирлар. Шу сабабдан КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарори ва ўртоқ Н. С. Хрушчев докладининг тезислари райондаги барча меҳнаткашлар томонидан якдиллик билан маъқулланди ва қўллаб-қувватланди.

Депутат Болотов колхозларда агрохимия лабораторияларини ташкил этишда ёрдам беришни В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясидан ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлигидан сўрайди.

МТСлар ишларининг тубдан қайтадан қурилиши, колхозларга машиналарнинг сотилиши, дейди депутат **И. Г. Кэбин** (Эстония ССР), республика меҳнаткашларига республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг сут ва гўшт етиштиришни кескин суратда кўпайтириш юзасидан олган мажбуриятларини тўла ва ошириб бажаришлари учун ёрдам беради. Ҳозирги вақтда партия ва совет ташкилотлари ҳар бир колхознинг техникани сотиб олиш имкониятларини ўрганмоқдалар. Кўп хўжаликлар бўлинмас фондларга ажратиладиган маблағлар миқдорини кўпайтириш ҳақида қарор қабул қилмоқдалар. Бир қанча районларда МТСларни вақтинча сақлаб қолишга тўғри келади, лекин айни вақтда МТСларнинг бажарадиган ишлари учун ҳисоб-китобни ихчамлаштириш ва техникадан етарли даражада унумли фойдаланмасликни келтириб чиқарадиган сабабларни йўқотиш керак.

Депутат **А. Д. Алиев** қуйидагиларни айтади:

— Озарбайжон қишлоқ хўжалигида эришилган катта муваффақиятлар партия ва ҳукуматнинг республикага кўрсатган жуда катта ёрдами туфайли, колхозчи деҳқонларнинг фидокорона меҳнати туфайли ва фан ютуқлари ҳамда илғор иш тажрибаларини ишлаб чиқаришда оммавий суратда жорий қилиш натижасида қўлга киритилди. Ўзбекистон, Молдавия, Грузия билан ўтказилаётган ва традиция бўлиб қолган мусобақа республика қишлоқ хўжалик меҳнатларига катта ёрдам бермоқда.

Сўнгра нотиқ айтадики, республикадаги тоғлик районлар ва тоғ этакларидаги районларнинг хусусиятларини эътиборга олиб, 12 МТСни илгариги вазифалари билан сақлаб қолиш мўлжалланди.

Ҳозирги вақтда Литвадаги колхозларда, дейди депутат ўртоқ **И. И. Лауринайтис**, кўпгина мутахассислар ва тажрибали раҳбарлар ишламоқдалар. Демак, МТСларни қайта ташкил қилиш Литва ССР шароитида ҳам тамомила ўз вақтида кўрилаётган тадбирдир. Шуни айтиш керакки, колхозлар асосан, ҳар бир зона шароитида энг унумли ишлайдиган машиналарни сотиб оладилар, албатта. Депутат айтадики, саноат ғарбишимолий районларнинг шароитига мослаштирилган тракторларни ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини ҳали ҳам етарли миқдорда ишлаб чиқармаётир.

Депутат **Э. К. Берклав** (Латвия ССР) Ригадаги ва республиканинг бошқа шаҳарларидаги саноат корхоналари механизатор кадрлар тайёрлашда, шунингдек ремонт мастерскойларини машина-асбоблар билан таъминлашда катта ёрдам бераётганликлари ҳақида гапирди. Саноат корхоналари ўзларида ортиқча бўлган, лекин ишлатишга тамомила яроқли бўлган станокларни ҳозирданоқ колхозларга топшира бошладилар. Корхоналар бу йил бир қанча янги ва модернизация қилинган қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқарадилар.

31 мартда СССР Олий Советининг сессияси ўз ишини тавом эттиради.

(ТАСС).

Москва. СССР Олий Совети сессияси. Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг 27 мартдаги қўшма мажлиси. **Суратда:** Катта Кремль саройидаги мажлислар залида.
А. Стужин ва **В. Савостьянов** фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ГРУЗИН САНЪАТИ ВА АДАБИЁТИ ДЕКАДАСИ

Совет Грузияси халқининг хилма-хил ажойиб ижодкорлиги декада кунларида яққол намоён бўлди. З. Палиашвили номидаги опера ва балет театри, Ш. Руставели номидаги ва К. Маржанишвили номидаги грузин драм театрлари, А. С. Грибоедов номидаги рус драм театрининг спектакллари зўр муваффақият билан ўтмоқда.

Композитор А. Мачаварианининг «Отелло» балетини кўришни истовчилар аввалги кунлардаги каби 28 мартда ҳам жуда кўп бўлди.

Актёрлар уйи декада вақтида грузин санъати машҳур усталарининг ижодий кечаларини ташкил қилди. Республика халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати В. Годзиашвили (К. Маржанишвили номидаги театр) театр жамоатчилигини ўз ижодиёти билан таништирди. Республика халқ артисти Т. Чавчавадзе (Ш. Руставели номидаги театр) ҳамда опера ва балет театрининг солисти, ёшлар ва студентлар халқаро VI фестивалининг лауреати Н. Андгуладзе 28 мартда ижодий ҳисобот бердилар.

(ТАСС).

СССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ СИБИРЬ БЎЛИМИ БЎЙИЧА АКАДЕМИКЛАР ВА КОРРЕСПОНДЕНТ-АЪЗОЛАРИ САЙЛАНДИ

Мамлакатнинг муҳим янги илмий маркази — СССР фанлар академиясининг Сибирь бўлими тузилганлиги муносабати билан турли билим соҳаларининг Сибирь бўлимидаги тадқиқот муассасаларида ишлаш истагини билдирган йирик намояндаларидан махсус академиклар ва корреспондент аъзолар сайлашга қарор қилинган эди.

28 мартда СССР Фанлар академиясининг умумий йиғилиши «Математика» ихтисоси бўйича И. Н. Векуа ва А. И. Мальцевни, «Физика» ихтисоси бўйича В. Д. Кузнецовни, «Геология ва география» ихтисоси бўйича А. А. Трофимук, В. С. Соболев, А. Л. Яншинни академик қилиб сайлади. П. Я. Кочина ва Ю. Н. Работнов «Механика» ихтисоси бўйича академикликка сайландилар.

СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзолари қилиниб «Математика» ихтисоси бўйича А. В. Бицадзе, «Физика» ихтисоси бўйича Г. И. Будкер ва Г. Б. Бокий (физика — химия), «Химия» ихтисоси бўйича Г. К. Боресков, В. В. Воеводский, Н. Н. Ворожцов, А. А. Ковальский, А. В. Николаев «Геология ва география» ихтисоси бўйича Ю. А. Кузнецов, В. А. Кузнецов, Ю. А. Косигин, Б. И. Пийп, В. Н. Сакс, В. Б. Сочава, Б. С. Соколов, Э. Э. Фотиади, Г. А. Хельквист, Ф. Н. Шахов, «Механика» ихтисоси бўйича Э. И. Григолюк, «Автоматика ва электротехника» ихтисоси бўйича В. Н. Авдеев, К. Б. Карандеев, «Теплотехника» ихтисоси бўйича И. И. Новиков, «Кончилик иши ва металлургия» ихтисоси бўйича Т. Ф. Горбачев, Н. А. Чинакал, «Экономика ва статистика», ихтисоси бўйича Л. В. Канторович, Н. Н. Некрасов, Г. А. Пруденский сайландилар.

(ТАСС).

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ халқаро меҳнат ташкилотининг бош директори Д. Морсни қабул қилди

29 мартда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев халқаро меҳнат ташкилотининг бош директори Д. Морсни унинг илтимосига мувофиқ қабул қилди ва у билан суҳбатлашди.

Суҳбатда халқаро меҳнат ташкилотининг маъмурий кенгашидаги СССР вакили А. А. Арутюнян ҳозир бўлди. **(ТАСС).**

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисидаги доклади юзасидан музокаралар

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

Депутат С. К. КАМОЛОВ нутқи

(Ўзбекистон ССР Тошкент—Ленин сайлов округидан)

Депутат ўртоқлар! КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми ва СССР Олий Советининг бу сессияси партия XX съездининг тарихий қарорларини муваффақият билан амалга ошириш учун совет халқи олиб бораётган курашда янги босқични бошлаб берди.

Бутун мамлакатимиз сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш соҳасида Коммунистик партия Марказий Комитети ишлаб чиққан тадбирларни ғоят якдиллик билан қизғин равишда маъқулладилар, ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезисларини жуда зўр қизиқиш билан ўрганиб муҳокама қилдилар.

Колхозлар, МТСлар, совхозларда, заводлар, фабрикалар ва муассасаларда республикамиз меҳнаткашларининг доклад тезисларини муҳокама қилишга бағишланган олти мингдан кўпроқ йиғилиши бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда меҳнаткашлардан икки миллиондан кўпроқ киши қатнашди ва 33700 киши сўзга чиқди. Республика, область, шаҳар ва район газеталарида меҳнаткашларнинг 2.600 хати ва мақоласи босилди. Тезисларда қўйилган таклифлар якдиллик билан маъқулланди ҳамда қимматли маслаҳатлар ва таклифлар айтилди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезисларининг умумхалқ муҳокамаси, бу муҳокамага меҳнаткашларнинг актив қатнашганлиги партиямиз билан халқнинг бирлигини, совет тузумининг ғоят демократик тузум эканлигини янги куч билан намойиш қилиб кўрсатди. Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш соҳасида партия мўлжаллаётган тадбирларнинг барча меҳнаткашлар томонидан якдиллик билан маъқулланганлиги партия сиёсатининг узоқни кўриб белгиланган тўғри сиёсат эканлигини, коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичидаги етилган вазифаларни ҳал қилишда марксизм-ленинизм назарияси ижодий татбиқ қилинганлигини кўрсатади.

Депутат ўртоқлар! Бугун биз социалистик қишлоқ хўжалигининг ҳақиқатан ҳам жаҳоншумул-тарихий муваффақиятларини қонуний равишда фахрланиб ва қувониб қайд қилмоқдамиз. Бизнинг колхоз тузумимиз ўзининг улуғ афзалликларини бутун дунё олдида исбот қилиб, ўз тараққиётининг янги босқичига кириб бормоқда. Социалистик индустрия, фан ва техниканинг жуда катта муваффақиятлари қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқарувчи кучларни ўстириш учун чексиз имкониятлар очиб берди. Бу соҳалар айниқса кейинги тўрт йил ичида, КПСС Марказий Комитетининг сентябрь пленумидан кейин жуда барқ уриб ривожланди. Буни ҳар бир совет республикасининг, шу жумладан Ўзбекистоннинг ҳам мисолида кўриш мумкин.

Республикамиз кейинги тўрт йил ичида 17 минг трактор, 11 мингдан кўпроқ автомобиль олди. Шу вақт ичида республика қишлоқ хўжалигига 1 миллиард 300 миллион сўм ёки 1946 йилдан 1953 йилга қадар ўтган саккиз йил ичида сарфланганига қараганда бир ярим баравар кўп капитал маблағ сарфланди.

1954 йилдан 1957 йилга қадар бўлган давр ичида Ўзбекистон ССРда пахта етиштириш бундан олдинги тўрт йилдагига нисбатан 1 миллион 447 минг тонна кўпайди. Бу муваффақиятга эришишда пахтачиликдаги эскиликка, консерватизмга қарши олиб борилган кураш жуда катта роль ўйнади. КПСС Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчев пахта етиштиришни кўпайтиришда Ўзбекистон республикасига катта ёрдам бердилар. Ғўзани парвариш қилишнинг прогрессив методига ҳамма жойда ўтиш бу ишда жуда катта роль ўйнади. Бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ҳам кескин равишда кўпайтирилди. Шу вақт ичида республикада гўшт етиштириш 72 процент ва сут етиштириш уч баравардан зиёдроқ кўпайди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев докладида айтилган тадбирлар турмушнинг ўзи келтириб чиқарган, колхоз ишлаб чиқаришида эришилган даражани чуқур анализ қилишга асосланган ва халқнинг туб манфаатларига мос тадбирлардир. Бу тадбирлар қишлоқ хўжалигидаги ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантиришга кенг майдон очиб беради, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мўл-кўл қилиб етиштиришни, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштиришни, ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлашни таъминлайди. Колхозлар йирик, иқтисодий жиҳатдан бақувват жамоат хўжаликлари бўлиб қолган, ўз ишлаб чиқаришларини фан муваффақиятлари ва илғорлар тажрибасини кенг қўлланиш асосида ташкил қилаётган, раҳбар ва мутахассисларнинг етук кадрларига эга бўлган ҳозирги шароитда МТСлар ва уларнинг шу ҳамгача бажариб келган вазифалари учун зарурат қолмайди. Янги мазмун ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг янги формасини талаб қилади.

Бизнинг колхозларимиз нақадар ўсганлигини қуйидаги рақамлардан билса бўлади. Ўзбекистонда 1935 йилда ҳар бир колхозга ўрта ҳисоб билан 228 гектар экин ери тўғри келган бўлса, ҳозирги вақтда 1392 гектар тўғри келади; 1935 йилда ҳар бир колхознинг ўртача даромади 180 минг сўм бўлган бўлса, 1957 йилда 6 миллион 400 минг сўм бўлди. Ҳозир республикада 60 мингдан кўпроқ трактор бор. Республикада агрономлар ва зоотехникларнинг ўзи 1941 йилдагига нисбатан уч баравардан зиёдроқ кўпайди, инженер-механиклар эса икки баравардан ортиқ кўпайди.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарори ва ўртоқ Н. С. Хрушчев докладининг тезислари матбуотда эълон қилинганидан кейин Ўзбекистоннинг кўп колхозлари кўклам кампаниясига тайёргарликни ва кўкламги экишни шу йилнинг ўзидаёқ янги шароитда ўтказмоқ учун техникани дарҳол сотиб олишни истаганликларини билдирдилар. Ҳозирги вақтда 350 дан кўпроқ колхоз керакли техникани тўла равишда ўз қўлига олди ва кўкламги дала ишларини муваффақиятли ўтказмоқда.

Техника колхозларнинг қўлига тантанали вазиятда топширилди ва бу катта халқ байрамига айланди. Техникани қабул қилиб олган колхозларга МТСлардан 14 мингдан кўпроқ тракторчи ва механик ҳам ўтди. Улар энди қишлоқ хўжалик артелларининг аъзолари бўлиб қолдилар ва уларга катта эътибор берилиб ғамхўрлик қилинмоқда. Колхозлар уларни уй-жой билан тезроқ таъминлаш, уларга зарур маданий-маиший шароитнинг ҳаммасининг яратиб бериш чораларини кўрмоқдалар. Ҳозир бу колхозларда инженерлар, техниклар ёки тажрибали механиклар бор. Улар одатдагича колхоз правлениелари составига сайландилар.

Колхозларнинг қишлоқ хўжалик машиналарини сотиб олишлари натижасида машиналарнинг техника ремонти ва шу машиналарни парвариш қилиб туриш учун энг оддий типдаги устахоналар барпо қилиш, шунингдек кўчма авто устахоналар ташкил қилиш керак бўлиб қолди. Бу ишда республика шаҳарларининг шонли ишчилар синфи колхозларга ёрдамга келди. Ўзбекистон саноат корхоналарининг коллективлари партиянинг тарихий қарорига жавобан кенг равишда иш бошлаб юбордилар. Улар ўз ишлаб чиқаришларига зарар етказмаган ҳолда ҳозирнинг ўзидаёқ техникани қабул қилиб олган колхозларга сотиш учун юзлаб ҳар хил станоклар, темирчилик ускуналари ва электрпайвандлаш аппаратлари ажратдилар, колхоз кўчма авто устахоналари учун 500 комплект ускуна-асбоблар тайёрламоқдалар.

Ҳозирги вақтда колхоз устахоналарида ишлаш учун жуда кўп малакали ишчи кадрлар талаб қилинмоқда. Заводларимиз ва фабрикаларимиз шу колхозларга кўклам экин кампаниясини ўтказиш вақтида оталик ёрдами тариқасида 500 га яқин токарь, слесарь ва темирчи юборишга қарор қилдилар. Эҳтимол, уларнинг кўплари шу колхозларда доимий қолиб ишлаш учун истак билдирарлар. Ҳозир биз заводларга шогирдлар юбориб, уларни колхозлар учун оммавий касбларга эга бўлган доимий малакали ишчи кадрлар қилиб тайёрлаш тадбирларини кўрмоқдамиз, шунингдек бирқанча механизация мактабларида ўқитиш системасининг йўлини ўзгартириш чораларини кўрмоқдамиз.

Ҳозирнинг ўзида ҳам баъзи колхозларнинг раҳбарлари ўзларида запас қисмлар йўқлигини айтиб ташвишланмоқдалар. Дарҳақиқат, кўп колхозлар запас қисмлар билан таъминланмаётир. Биз, СССР Госплани ва халқ хўжалик кенгашлари бу масалани кўриб чиқиб, колхозларнинг, МТСлар ва ремонт-техника станцияларининг запас қисмларга, узелларга, турли ускуналарга, асбобларга ва қишлоқ хўжалик машиналарига керакли бошқа материалларга бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш мақсадида шу нарсаларни ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш чораларини кўрадилар деб ўйлаймиз. Колхозлар олаётган техникани нормал равишда ишлатиб, бу техникадан юксак даражада унумли фойдаланиш кўп жиҳатдан шунга боғлиқдир.

Колхозлар ўзларидаги биноларни техникани асраш учун мосламоқдалар, бостирмалар, саройлар, гаражлар қуришга киришмоқдалар. Шу муносабат билан республикада бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кескин равишда кўпайтириш чоралари кўрилмоқда. Бироқ, биз колхозларнинг ёғоч-тахталарга бўлган ҳамма эҳтиёжларини қондириш имкониятига эга эмасмиз. Шу сабабли мамлакатнинг ўрмонсиз районларидаги колхозларга сотиш учун келтириладиган ёғочни кўпайтириш масаласи катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда.

Колхозларга техникани топшириб бўлган машина-трактор станциялари ўзларининг колхозлар билан бўлган муносабатларини янгича қилиб қурабошладилар ва колхозларга ҳартомонлама ёрдам кўрсатишга киришдилар. Шу жиҳатдан қараганда Сурхондарё областидаги Жарқўрғон МТСи қилаётган иш характерлидир. Бу МТС кўкламги дала ишларини муваффақиятли ўтказиш учун зарур бўлган запас қисмлар ва материалларни колхозларга уларнинг ўзларидан пул олиб тайёрлаб берди; колхозларга ҳар бир тракторчи учун керакли типовой асбоблар комплектини топширди, кўчма авто устахоналарни ускуналаб берди, 8-, 10-синф маълумотига эга бўлган колхозчи ёшларга токарлик, слесарлик, темирчилик, пайванд қилиш ва меҳнатни нормалаштириш ҳунарларини ўргатишни ташкил қилди. Жарқўрғон МТСи ҳисобот ва меҳнатга ҳақ тўлашни ташкил қилиш масалалари юзасидан колхоз бош бухгалтерлари учун семинар ҳам ташкил этди. МТС колхоз правлениелари билан бирликда 1958 йилда қилинадиган трактор ишларининг намуна планини тузиб чиқди, колхозларни механизаторлар меҳнатига ҳақ тўлаш нормативларига доир қўлланма материаллар билан таъминлади. Шу МТС зонасидаги колхозлар МТСдан яхши ёрдам олдилар, улар дадил ишлаб ва кўкламги дала ишларини биринчи кунларданоқ яхши ташкил қилдилар.

Пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгашида ўртоқ Н. С. Хрушчев пахтачиликда комплекс механизациялашни тугаллаш ва энг кам меҳнат сарфлаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш вазифасини қўйган эди. Техникани колхозларга топшириш муносабати билан бу вазифани муваффақиятли равишда тез амалга ошириш ҳамда меҳнат унумдорлигини анча ошириш учун катта имкониятлар вужудга келади.

Ҳозир республикада Абсаматов, Кенжаев, Тюпко ва бошқа илғор механизаторларнинг ташаббуси кенг ёйилди. Улар ўтган йил пахта далаларидаги ишларни кенг механизациялаштириб, ҳар бир центнер пахта етиштирмоқ учун сарф бўлаётган меҳнатни анча камайтиришга ва ҳар бир ишловчи ҳисобига етиштирилаётган пахтани кўпайтиришга муваффақ бўлдилар.

Ҳозирги вақтда бизда ҳайдов тракторларида ишлаётган 1500 дан кўпроқ тракторчи пахта етиштириш ва ҳосилни теришни комплекс механизациялаш бригадалари ва звеноларига бошчилик қилмоқда. Бу бригадалар ва звеноларда ҳар бир ишловчига уч-беш гектар ва ундан ҳам кўпроқ пахта майдони тўғри келади. Улар ғўза қатор ораларини асосан кетмонсиз ишлайдилар. Биз бу тажриба республикада ҳар бир бригаданинг ўз ичида хўжалик ҳисобини кенг жорий қилиш учун асос бўлади деб ҳисоблаймиз. Бу йил Тошкент областининг Янгийўл районидаги ҳамма колхознинг далачилик бригадаларида ва баъзи чорвачилик фермаларида хўжалик ҳисоби жорий қилинади. Ҳар бир далачилик бригадаси ва фермасининг қанча маҳсулот бериши ҳамда шу маҳсулотни етиштирмоқ учун қанча меҳнат, моддий — пул харажатлари қилиниши планлаштирилади. Даромадлар бригаданинг хўжалик фаолияти натижаларига қараб тақсимланади.

Республика колхозлари ҳозир ўзларининг ишлаб чиқариш ва молия планларини қайтадан кўриб чиқмоқдалар. Улар энг зарур техникани сотиб олишни ва колхоз ишлаб чиқаришини янада ривожлантиришни таъминлаш мақсадида бўлинмас фондларга маблағ ажратишга, шунингдек ўзларининг оборот маблағларини анча кўпайтиришга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Дастлабки маълумотларга қараганда республика колхозлари 1958 йилда бўлинмас фондга 2 миллиард сўм ёки ўтган йилдагига қараганда 700 миллион сўм кўп маблағ ажратадилар. Масалан, Сурхондарё областининг Жарқўрғон районидаги «Меҳнат — роҳат» колхози 1957 йилда бўлинмас фондга 5 миллион 600 минг ажратган бўлса, 1958 йилда 8 миллион сўм ажратишни планлаштирмоқда.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев докладида тўғри айтиб ўтилганидек, ҳозирги вақтда колхоз экономикаси шундай бир тарзда ривожланиб бормоқдаки, натижада бўлинмас фондлар тўхтовсиз кўпайиб, сифат жиҳатидан бошқача бўлиб қолмоқда ва ўзининг тузилиши ва ижтимоий характери жиҳатидан умумхалқ ишлаб чиқариш фондларига тобора кўпроқ яқинлашмоқда.

Ўзбек халқининг ирригация иншоотларини ҳашар қилиб қуриш ва бунинг учун коллектив бўлиб маблағ сарфлашдан иборат яхши одати азалдан давом қилиб келмоқда. Ҳозирги кунларда бу одат янги маъно касб қилмоқда ва жамоат бойлигини тўхтовсиз кўпайтиришга хизмат этмоқда. Масалан, кейинги йилларда Ўзбекистон колхозларининг бўлинмас фондларидан Марказий Фарғонадаги янги ерларни ўзлаштиришга 232 миллион сўм, Учқизил ва Туябўғиз сув омборларини қуришга 48 миллион сўм ҳамда йўллар қуришга 59 миллион сўм сарфланди. Менимча, бу, МТСлар қайта ташкил қилинаётганлиги муносабати билан колхоз мулкини янада кенгайтиришни, уни умумхалқ мулки билан яқинлаштиришни таъминламоқ учун жуда катта шарт-шароит вужудга келаётганлигини пайқамаётган экономистларнинг мулоҳазаларига берилаётган яққол жавобдир.

Кўп колхозлар бўлинмас фондларини анча кўпайтириб, маданий-маиший объектлар қуришни кенг авж олдирмоқдалар. Чунончи Ўзбекистонда 1951 йилдан 1957 йилга қадар бўлган давр ичида колхозларнинг ташаббуси ва маблағлари билан 175 минг ўқувчи сиғадиган 866 мактаб, 1700 ўринли касалхоналар, 46 минг ўринли болалар боқчалари ва яслилари қурилди. Ҳозирги вақтда бизнинг колхозларимиз интернат-мактаблар қуришга киришдилар. Улар қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаб берадиган, бинокорлик материаллари ишлаб чиқарадиган кичикроқ корхоналар, механизациялаштирилган чорвачилик бинолари қуришни ҳам ният қилмоқдалар, колхозчилар учун уйлар қуриб беришни анча кенгайтирмоқдалар.

Биз машина-трактор станцияларини қайта қуришни бир икки йил ичида тамомласак керак деб ўйлаб турибмиз. Шу муддат ичида колхозларнинг кўпчилиги олинган техниканинг ҳақини тўлаб битира оладилар, фақат баъзи колхозларгагина техниканинг ҳақини бирмунча кечиктириб тўлаш учун муҳлат беришга тўғри келади.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳозирги вақтда мўлжалланган тадбирларни муваффақият билан амалга оширишни, янги шароитда вужудга келадиган ҳамма имкониятлардан тўлиқ фойдаланишни, кўкламги экишни намунали ўтказишни ва пахтакорларнинг Москвадаги Бутуниттифоқ кенгашида олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариб, бу йил мамлакатга 3 миллион тонна пахта беришни ўз олдиларига вазифа қилиб қўйдилар.

Ўртоқлар! КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг тарихий қарорлари коммунистик қурилиш назариясига ва практикасига, ленинча миллий сиёсатни оғишмай амалга ошириш учун курашга катта ҳисса бўлиб қўшилади. Бу қарорларда партиямизнинг совет демократиясини янада ривожлантириш, иттифоқчи республикалар ва маҳаллий органларнинг халқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги ролини ошириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлиги яққол кўриниб турибди.

СССР Олий Советига ўтказилган сайловда Ўзбекистон меҳнаткашлари ўзларининг юксак сиёсий активликларини кўрсатдилар, партиямиз Марказий Комитети теварагига жипслашганликларини тағин ҳам зўр куч билан намойиш қилдилар. СССР Олий Советини ишонтириб шуни айтишга ижозат берингизки, ўзбек халқи ва республикамизнинг ҳамма меҳнаткашлари Партия ва Ҳукуматнинг ғамхўрлигига жавобан хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларида янги меҳнат ғалабаларига эришиб, мамлакатимизда коммунизмнинг тўла тантанаси учун олиб борилаётган умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшадилар. **(Қарсаклар).**

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

Депутат М. З. МИРЗААҲМЕДОВ нутқи

(Ўзбекистон ССР Ленин сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! Ўртоқ Н. С. Хрушчев ўз докладида мамлакатимиз қишлоқ хўжалигининг аҳволини чуқур анализ қилиб, уни янада ривожлантириш йўлларини кўрсатиб берди. У умумхалқ муҳокамаси якунларини умумлаштириб, колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТСларни қайта ташкил қилиш соҳасида партия мўлжаллаган тадбирлар совет халқининг туб манфаатларига жавоб берадиган, мамлакатимизнинг ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш учун янги, кенг истиқбол очиб берадиган тадбирлар эканлигини кўрсатиб ўтди.

Партиямиз Марказий Комитети коммунистик қурилишнинг турмуш томонидан қўйилаётган вазифаларини ҳал этишда марксизм-ленинизмнинг ғолиб назариясини ижодий татбиқ қилиб, яна юксак ўрнак кўрсатди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев докладида айтиб ўтилган тадбирлар Коммунистик партиянинг мамлакатимиз экономикасини янада юксалтириш, совет кишиларининг фаровонлигини ошириш тўғрисида, ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини кўрсатувчи намунадир. Бутун мамлакатимиздаги колхозлар сингари Ўзбекистон ССР колхозлари ҳам ривожланишнинг катта йўлини босиб ўтдилар. Ҳозирги вақтда республикамиздаги колхозларнинг кўпчилиги йирик, кўп тармоқли, иқтисодий жиҳатдан бақувват колхозлар бўлиб қолди. Ёппасига коллективлаштириш тугалланган 1935 йилда республикада 8470 колхоз бор эди. Ҳозир эса 1396 колхоз бор.

Колхозларни йириклаштириш жамоат ишлаб чиқаришини ҳар томонлама ривожлантиришни, колхозлар экономикасини мустаҳкамлашни таъминлади, техникадан юксак даражада унумли фойдаланиш имкониятини берди. Ҳар бир колхозга 1935 йилда ўрта ҳисоб билан 228 гектардан экин ери тўғри келган бўлса, ҳозирги вақтда 1392 гектар тўғри келади. Колхозларнинг пул даромади 1957 йилда 8 миллиард 879 миллион сўмга етди, ёки ўрта ҳисоб билан ҳар бир колхознинг даромади 6 миллион 400 минг сўмдир, ваҳоланки, 1935 йилда бир колхознинг ўртача даромади 180 минг сўм бўлган эди.

Суғориладиган ерларда қишлоқ хўжалик экинлари экиладиган майдон 1913 йилдагига нисбатан 850 минг гектар кўпайди. Ҳозирги вақтда республиканинг машина-трактор станцияларида ва колхозларида (15 от кучига айлантириб ҳисоблаганда) 60 мингдан кўпроқ трактор ишламоқда.

1913 йилда ҳозирги Ўзбекистон территориясида 518 минг тонна пахта етиштирилган эди. Кейинги икки йил ичида ўрта ҳисобда йилига 2 миллион 800 минг тоннадан ёки 5,5 баравар кўп пахта етиштирилди. Республикада чорвачилик соҳасида ҳам анча муваффақиятлар қўлга киритилди. 1913 йилдагига нисбатан қора моллар бир ярим баравар, қўй ва эчки икки баравардан зиёд кўпайди. Чорвачиликнинг маҳсулдорлиги ҳам жуда ошди. Мамлакатимиз индустрлаштирилганлиги, қишлоқ хўжалиги коллективлаштирилганлиги ва техника жиҳатидан қайта қуроллантирилганлиги натижасидагина қишлоқ хўжалигини мана шундай гуркиратиб ривожлантириш мумкин бўлди.

Ўзбекистоннинг индустриал ривожланиши мамлакатни социалистик индустрлаштиришга қаратилган асосий ленинча планнинг таркибий қисми бўлди, партиямиз миллий сиёсатини амалга оширишнинг конкрет ифодаси бўлди. Республикадаги бутун саноатнинг ялпи маҳсулоти 1913 йилдагига нисбатан 16 баравар кўпайди. Ўзбекистонда оғир индустриянинг янги тармоқлари, — металлургия, нефть, кўмир, химия саноатлари, машинасозлик барпо қилинди. Республикада 4 миллиард киловатт соатдан кўпроқ электр қуввати ҳосил қилинмоқда. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон минерал хом ашё, рангли ва нодир металларнинг запаслари жиҳатидан Совет Иттифоқида олдинги ўринларнинг бирига чиқиб олмоқда.

Депутат ўртоқлар! Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТСларни қайта ташкил қилиш масаласининг муҳокамаси ҳақиқатан ҳам умумхалқ муҳокамаси бўлди.

Республикамиз колхозлари, МТСлари ва совхозларида, корхоналари ва қурилишларида, илмий ташкилотлари ва муассасаларида, ўқув юртларида 5806 йиғилиш ўтказилди ва бу йиғилишларда 2 миллион 77 минг киши қатнашди. Шу йиғилишларда 33 минг киши сўзга чиқиб ўз мулоҳазалари ва таклифларини айтдилар.

МТСларни қайта ташкил қилиш масаласининг муҳокама қилиниши матбуотимиз саҳифаларида кенг ёритилди. Республика ва область газеталарининг ўзларигина МТСларни қайта ташкил қилиш таклифлари ёзилган 2,6 мингга яқин мақола ва хат олдилар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлаб чиққан тадбирларини қизғин равишда қувватлаб, якдиллик билан маъқулладилар. Бу тадбирлар колхоз тузумини мустаҳкамлаш ва янада ривожлантириш ишида янги катта муваффақиятларга эришишга имкон беради. Тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарини колхозларга сотиш колхозчиларнинг техникадан яхшироқ фойдаланишга қаратилган ташаббусини авж олдириб юборади, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтирмоқ учун зарур шароит вужудга келтиради. Ҳозирги вақтда республикадаги 1.396 колхоздан 350 таси МТСлардан техникани қабул қилиб олдилар ва бу техниканинг ҳақини шу йилнинг ўзидаёқ тўлаб битирадилар. Қолган колхозлар техниканинг ҳақини бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан сотиб олишлари мумкин.

Республика МТСларидаги мавжуд тракторлар қишлоқ хўжалик машиналари ва бошқа техниканинг умумий қиммати (амортизацияни қўшиб ҳисоблаганда) 1 миллиард 100 миллион сўм бўлади. Колхозларга сотиладиган тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарининг қиммати тахминан 800 миллион сўмга етади. Колхозларнинг эса 8 миллиард 400 миллион сўмдан иборат бўлинмас фондлари бор. Кейинги йилларда колхозлар ҳар йили бўлинмас фондга қарийб 1,5 миллиард сўмдан пул ажратиб турдилар.

Республика колхозларининг катта кўпчилигида техникани МТСдан қабул қилиб олиш билан бирга бу техникадан юксак даражада унумли фойдаланиш учун ҳам ҳамма шарт-шароит бор. Бизнинг колхозларимизда янги, анча мураккаб вазифаларни ҳал қила оладиган кадрлар ўсиб етишди. Ҳозирги вақтда колхоз раисларининг 40 процентидан кўпроғи олий ва ўрта махсус қишлоқ хўжалик маълумотига эга бўлган кишилардир. Колхозларда 3200 агроном, зоотехник ва бошқа мутахассислар ишламоқда. МТСлар қайта ташкил қилингандан кейин бу мутахассисларнинг сафи анча кўпаяди. МТСлардан колхозларга яна 50 мингга яқин тракторчи ва бошқа механизатор кадрлар ўтади.

Депутат ўртоқлар! Никита Сергеевич Хрушчев доклади тезисларини муҳокама қилиш вақтида кўпгина қимматли таклифлар киритилди, МТСлар, қишлоқ хўжалик ва совет ташкилотларининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш ишларидаги камчиликлар очиб ташланди.

Пахтачиликни янада юксалтириш вазифаси пахтакор колхозларни қарови осон бўлган, пишиқ, жуда тежамли тракторлар билан таъминлашни талаб қилади. Тегишли осма машиналар комплекти билан таъминланган ўзиюрар шоссейлар колхозларга керакли мана шундай машиналардандир. Ўзбекистон саноати ҳозирнинг ўзидаёқ мамлакат пахтачилигининг эҳтиёжлари учун керакли асосий машиналарни ишлаб чиқармоқда. Шу сабабли ўзиюрар шоссей типидаги тракторларни ишлаб чиқаришни Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида, двигателлар ишлаб чиқаришни эса Андижондаги «Строммашина» заводида ташкил қилиш мумкин.

Пахтакор районларни чопиқ тракторлари билан кўпроқ таъминлаш мақсадида республикамиз заводларида ўзиюрар шоссейлар ва двигателлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш масаласини тезроқ ҳал қилиб беришни сўраймиз. Бу масалани ҳал қилиш шунинг учун ҳам айниқса зарурки, ҳозирги вақтда ишлаб чиқарилаётган ДТ-24-3 чопиқ тракторлари пахтачилик талабларига жавоб бермаётир.

Техникани ишлаб чиқаришни ва тақсимлашни планлаштириш соҳасида шу вақтгача амалда бўлиб келган практика мамлакатнинг айрим районларидаги қишлоқ хўжалигининг хусусиятларини ҳақиқатан ҳам яхши ҳисобга олмади. Натижада МТСларга кўпинча кераксиз машиналар кўп миқдорда юборилиб турди, бу машиналар бир неча йиллар мобайнида фойдаланилмасдан ётди. Колхозларга тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари уларнинг заявкаларига биноан МТСлар орқали етказиб берилиши лозим. Бу заявка трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарининг ишларини планлаштиришга асос қилиб олиниши керак. Заводлар машиналарга бўлган талабни ўрганишлари, машиналарни мамлакатнинг турли тупроқ—иқлим зоналари талабларини ҳисобга олиб чиқаришлари керак. Суғориладиган деҳқончилик шароитида янги ерларни ўзлаштириш, шунингдек эски ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган ишдир. Шу сабабли ўртоқ Хрушчев доклади тезисларини муҳокама қилиш вақтида бу масалага кўп эътибор берилди.

Янги ва партов ерларни ўзлаштириш, бу ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ишларини экскаватор станциялари бажариши, ер қазийдиган катта механизмлар шу станциялар қўлида бўлиши лозим. Машина-экскаватор станцияларида ишлаб чиқариш отрядлари, бригадалар кўпайтирилиши керак. Ер қазийдиган техникаси бўлган колхозлар асосан ерларни текислаш билан шуғулланишлари керак, чунки суғориладиган хўжалик шароитида бу ишнинг деҳқончилик маданиятини ошириш учун катта аҳамияти бор.

МТСлардаги бульдозёрларни, скреперларни ва ер қазийдиган бошқа машиналарни ҳозир колхозлар қўлига топширмай, саноат олдига колхозларни ҳайдов тракторларига тиркаладиган ер текисловчи осма механизмлар билан таъминлаш вазифасини қўйиш керак, булар йилига атиги 1,5-2 ой ишлатилади. Аммо шу билан бирга колхозда отга қўшиб ишлатиладиган асбоблар ва қўл асбобларидан ерларни текислаш учун кенг равишда фойдаланиш зарурлигини ҳам унутмаслик керак.

Колхозлардаги ерларни текислаш ишларини МТСлар ва РТСлар ҳам колхозлар билан шартномалар тузиб, бажаришлари лозим.

Колхозларни тракторлар ва бошқа машиналардан юксак даражада унумли фойдаланишни таъминлай оладиган малакали кадрлар билан таъминлаш мақсадида, бизнинг фикримизча қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ва техникумларининг профилини қайтадан кўриб чиқиш, механизатор инженер-техник кадрлар тайёрлашни кучайтириш керак, токи бу ўқув юртлари механизмларни жуда яхши биладиган кишиларни тайёрлаб чиқарадиган бўлсинлар.

Депутат ўртоқлар! Қолоқ колхозларни қолоқликдан чиқариб олиш қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг асосий резервларидан биридир. Бундай колхозларни яхши ташкилотчилар билан мустаҳкамлаб, қишлоқ хўжалик ишларини кенг механизациялаш негизидагина уларнинг хўжалигини кўтариш мумкин. МТСлар қайта ташкил қилинаётганлиги муносабати билан колхозларни мана шундай малакали мутахассислар билан мустаҳкамлаш имконияти туғилади.

Республикамизнинг партия ва совет ташкилотлари бу йил ернинг ҳар бир гектаридан 20 центнердан кам ҳосил оладиган битта ҳам колхоз қолдирмаслик вазифасини ўз олдиларига қўймоқдалар. Ўтган йил 264 колхоз ва 45 совхоз 306 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 15 центнердан кам ҳосил олди, ваҳоланки, республикада пахтанинг ўртача ҳосилдорлиги қарийб 22 центнер бўлди. Ҳосилдорлик жиҳатидан орқада қолаётган колхозларни республикадаги ўртача даражага етказиш қўшимча равишда яна 300 минг тоннага яқин пахта олиш имкониятини беради. Бу — реал вазифадир.

Никита Сергеевич Хрушчев ўз докладида колхозларнинг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун банкдан бериладиган кредитларни кўпайтириш зарурлигини кўрсатиб ўтди. Маълумки, колхозлар МТСлар бажараётган ишларнинг ҳақини фақат кузда, ҳосил йиғиб-териб олингандан кейин тўлайдилар. Бинобарин давлат колхозларга МТСлар орқали анча узоқ муддат билан кредит бераётир. Ҳозирча колхозларнинг оборот маблағлари бўлмаганлиги сабабли давлат банки колхозларга битмаган ишлаб чиқариш ҳаражатлари учун ҳосилни териб топширгунча кредит бериб туришлари зарур.

Ҳозирги вақтда колхозларнинг давлат банкида жорий счётлари ва қишлоқ хўжалик банкида капитал маблағ счётлари бор. Модомики шундай экан ҳозирги шароитда колхозларга иккита банкнинг хизмат кўрсатиши мақбулми? Бизнинг фикримизча қишлоқ хўжалик банкини тугатиш ва колхозларнинг ҳамма эҳтиёжларига давлат банки орқали хизмат кўрсатишни таъминлаш масаласини ҳал қилиш керак.

Депутат ўртоқлар! Совет Ўзбекистони пахтакорлари чигит экишга киришдилар. КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг ва пахтачиликка бағишланган Бутуниттифоқ кенгашининг тарихий қарорларидан руҳланган колхозлар ва совхозлар бутун пахта майдонига чигитни 8-9 иш кунида батамом экиб олиш ва ҳамма жойда чигитни 1-5 майдан қолдирмай бир текис, соғлом ундириб олиш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Шу билан бир вақтда мўл ҳосил учун курашнинг биринчи босқичида ғўзанинг ривожланишида заррача орқада қолишга йўл қўймаслик мақсадида ғўза қатор ораларини ишлашни ўтказишга тайёргарлик авж олдирилмоқда. Бу билан 1958 йил 3 миллион тонна пахта олиш ва Ўзбекистон пахтакорларининг ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажаришлари учун катта гарантия вужудга келтирилади.

Шу нарса шак-шубҳасиздирки, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам, жумладан чорвачилик соҳасида ҳам бу йил янги муваффақиятлар қўлга киритилади.

Ўзбекистон меҳнаткашлари шонли КПСС Марказий Комитетининг ва Совет ҳукуматининг раҳбарлигида халқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида республика олдига қўйилган вазифаларни муваффақият билан ҳал қилади деб ишонтиришга ижозат берингиз. **(Қарсаклар).**

ЭКИШНИ ОММАВИЙ СУРАТДА КУЧАЙТИРИБ ЮБОРИШ УЧУН ҲАР ТАРАФЛАМА ТАХТ БЎЛИБ ТУРАЙЛИК!

Колхоз ва совхозларда экишда ишлатиладиган техникани сўнгги марта синчиклаб текшириб чиқиш, аниқланган камчиликларни тезда бартараф қилиш, квадрат-уялаб чигит экишда ишлайдиган кадрларни яна бир бор амалий кўрикдан ўтказиш, етилган ерларда пешма-пеш чигит экишни бошлаб юбориш—ҳозирги кунлардаги муҳим вазифалардандир.

Техникадан тўла фойдаланиш учун

Пискент район, Керовчи қишлоқ советидаги Булганин номли колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТСларни қайта ташкил этиш тўғрисида»ги қарорини ҳар тарафлама муҳокама қилиб, трактор ва бошқа зарур қишлоқ хўжалик асбобларини сотиб олишга қарор қилган эдилар. Шунга асосан колхоз правлениеси МТСдан 14 та трактор, турли машиналар сотиб олди.

Пахтакорлар техника колхоз қўлига ўтгандан кейин улардан унумли фойдаланиш тадбирларини белгиладилар ва кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик ишларини ҳар тарафлама кучайтириб юбордилар. Пахта ерларида етарли нам сақлаш мақсадида 350 гектар ер борона қилинди. Борона ва янги ер очишда механизаторлардан А. Ҳошимов, М. Холиқов, Ж. Исаев ва В. Абдураҳмонов ўртоқлар ташаббус ва ғайрат кўрсатиб ишлаб, кунлик топшириқни ошириб адо этаётирлар.

Колхоз территориясидаги суғориш шохобчалари, зовурлар батамом тозалаб қўйилди. Ҳозиргача далага 3300 тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқарилди. Йўллар, увотлар ҳамда марзалар ҳисобига пахта майдонини 40 гектарга кенгайтириш мўлжалланмоқда, шу мақсадда ер атрофидаги 250 туп тут дарахти бошқа жойга кўчириб ўтқазилди.

МТСдан сотиб олинган трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари 8 та пахтачилик бригадасига доимий биркитилди. Механизаторлар бу йил 200 гектар ерда ўртоқ Тюпко методи асосида пахта етиштириш ва ҳосилни машина билан териб олишга қарор қилдилар.

Колхоз правлениеси, бошланғич партия ташкилоти бригадаларни тажрибали, миришкор пахтакорлар билан мустаҳкамлашга қарор берди. Жумладан, колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ В. Эгамқулов кам ҳосилли участкага бригада бошлиғи қилиб тайинланди. Бригада аъзолари КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарорига жавобан резервлар ҳисобига пахта ҳосилини ошириб, ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун астойдил курашаётирлар.

Донгдор бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳакимполвон Қодиров раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари 104 гектар ерга чигитни 50х50 схемаси билан квадрат-уялаб экишга ва ҳар гектаридан 55 центнердан пахта ҳосили олишга аҳд қилдилар. Улар ўз аҳдларининг уддасидан чиқиш учун ерни чигит экишга тахт қилиб қўйдилар. Шунингдек, Ҳамдам Султонов бошлиқ бригада аъзолари ҳам гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олиб, ўзаро социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар.

Колхозчилар далага уюшқоқлик билан чиқиб, унумли меҳнат қилаётирлар. 40 киши борона қилинган майдонлардаги ёввойи ўт илдизларини териш билан банд. Маҳаллий ўғит тайёрлаш, уни далага чиқариш, баҳори дон экиш ва бошқа ишлар ҳам уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Колхоз аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан давлатга 25,5 центнердан «оқ олтин» топширган эдилар. Техника колхозда бўлиши ҳосилни янада ошириш имкониятини яратди, шуни эътиборга олиб, 550 гектар майдоннинг ҳар гектаридан мамлакатга камида 29 центнердан ҳосил топшириш учун кураш кучайтирилди.

Н. БЕКНАЗАРОВ.

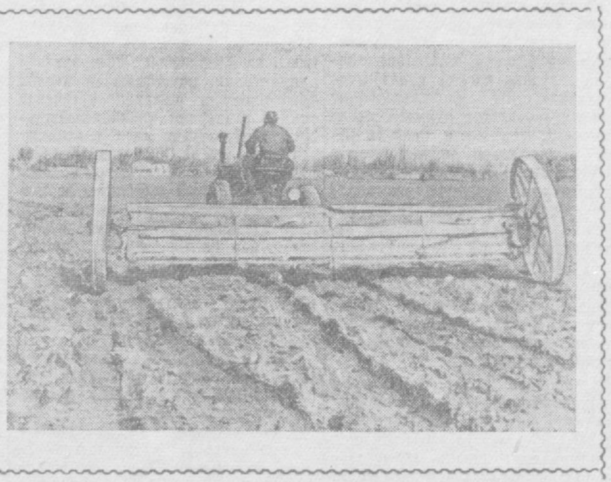

☆ ☆ ☆

Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхозда пахта майдонларини чигит экишга тайёрлаш тугалланай деб қолди. Ҳозир сўнгги гектар ерлар бороналанмоқда ва ўғитланмоқда. **Суратда:** далага минерал ўғит сепиш пайти.

Ҳ. Ҳайитмуҳамедов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

☆ ☆ ☆

Куч—бирликда

Ёзнинг қизғин кунлари. Деҳқонларнинг иши айни авжига минган. Далалардаги экинларни чопиш, суғориш, эртагисини йиғиб-териб олиш даркор. Шундай кезларда силос ҳам бостириш шу ишлар қаторига қўшилади. Демак қўшимча куч керак. Правление ҳамма соҳага тегишли одамларни ажратган. Силос бостиришга келганда куч етишмайди, идорадаги, фермадаги кишилар билан эплармиз, деб ўйланган эди. Қўшимча куч бўлмаса бу ишни бажариш мушкул эканлиги биринчи куниёқ сезилиб қолди. Шунда колхоз раиси, партия ташкилотининг секретари, агроном ва бир қанча кишилар маслаҳатлашиб, қўшимча кучни қаердан топиш тўғрисида фикрлашардилар. Шунда колхоз раиси ҳозир кўпгина тракторчиларимиз бўш юришибди, шулардан илтимос қилсак, йўқ дейишмас, деди. Бу фикр бошқаларга ҳам маъқул тушди. Раис — Муслим Пўлатов бригада механиги Иван Кошнердан сўради, йигитларингиз бизга бир кўмаклашиб юборишсин...

— Албатта ёрдамлашамиз, тракторчиларимизга ҳозирча МТСда ҳам юмуш унча кўп эмас. Мен ҳозир бориб айтаман, эртагаёқ силос бостиришга чиқамиз...

— Тракторчиларингиз хотиржам бўлишсин, ҳақини яхшилаб тўлаймиз, — қўшиб қўйди раис.

Иван Кошнер ҳали правление идорасига келаётганда бир қанча тракторчи йигитларни чойхонада кўрган эди. Шунинг учун ҳозирнинг ўзида ўша ерга бориб йигитларга тайинламоқчи бўлди. Тракторчилар уни очиқ чеҳра билан кутиб олдилар, кимдир бир пиёла чой узатди. У правлениеда айтилган гапларни ўз ҳамкасбларига баён қилиб берди. Бирдам ҳеч ким индамади. Ниҳоят тракторчилардан бири деди:

— Қиламиз десак томорқамизда ҳам иш кўп, қўйинг, нима қиламиз уриниб, барибир арзимас ҳақ тўлайди...

— Қўйсангчи шунақа гапингни, — шеригининг сўзини бўлди юқорида ўлтирган норғил йигит, — МТС киму, колхоз ким, ҳаммамиз бирёққа қараб кетаяпмиз, колхознинг ҳосили ошса, МТСга фойда, сен билан менинг хонадонимиз яхши яшайди. Ишласак ишлайверамиз, колхозга шунақа пайтда ёрдам бермасак, қачон ёрдам берамиз...

— Борадиган бўлсанг ўзинг боравер, биз дам олмоқчимиз... У атрофидагиларга бир-бир қараб чиқди, кўпчилик унинг фикрига қўшилгандек бўлди. Иван Кошнер шунча илтижо қилди, бир-икки киши хўп деди-ю, қолганлари унамади. У колхоз правлениеси олдида хижолатда қолган эди. Нима деб айтади, ахир шу тракторчиларнинг ҳаммаси шу қишлоқда туғилиб ўсган, ўқиган, мана тракторчи бўлиб олишган. Айни долзарбга келганда колхоз раисининг илтимосини қайтаришяпти.

Бу гапдан раис хабардор бўлди. Ўзи бориб тракторчи йигитларга бир нима демади.

— Майли, ўз кучимиз билан қўлимиздан келганча силос бостирамиз, аммо у йигитлар ана шу қилганларини унутишмасин... Раис ҳаяжон билан шу гапларни айтар экан, фермалардаги, боғлардаги колхозчилардан икки-уч кишини чақиртирди, хуллас дала ишларига зарар етказилмаган ҳолда силос бостиришга етарли куч қидириб топилди.

Яқинда колхознинг чиройлик клубига колхозчилар, механизаторлар, чорвадорлар, ҳамма йиғилди. Клуб ёнидаги кенг майдонда ҳайдов ва чопиқ тракторлари, хашаротга қарши дори сепадиган машиналар қатор қилиб қўйилган эди. Уларни МТС колхозга сотиш учун олиб келган. Олдин қисқача мажлис бўлди. Раис, МТС директори, бригада механиги, далачилик бригадири, колхозчилардан бир-икки киши сўзга чиқиб, колхоз тракторни сотиб олса жуда яхши бўлади, партиямиз донолик қилди, деб ўз фикрларини баён қилдилар. Гап уриниб, колхоз раиси Муслим Пўлатов ўтган йилги ёзда бўлган воқеани эслади. Залда, ўша, силос босишга ёрдамлашмаган йигитлар ҳам ўтиришарди. Раис энди, колхозимизга аъзо бўлдингиз, сизларни ундоқ қиламиз, бундоқ қиламиз, деб уларга дўқ урмади. Бунинг ўрнига у мана оғайнилар энди ҳаммамиз бирга бўлдик, бир оиланинг аъзосимиз, халқимиз куч — бирликда деб айтган, биргалашиб, қўлни-қўлга бериб ишлаймиз, деб айтганда колхозчилар қатори механизаторлар ҳам қарсак чалишди. Шунда улар ўзларининг қилган ножўя ҳаракатларидан хижолат тортишган бўлса керак.

Шу мажлисда далачилик бригадири Қаюм Холхўжаев чиқиб сўзлади. Унинг қуйидаги гаплари ҳаммага маъқул тушди.

— Трактор ўз мулкимиз бўлиб қолди. Биз уни бекордан-бекорга юргизмаймиз, кўз қорачўғимиздай сақлаймиз. Ҳали Иван Кошнер айтди, битта кўприк тузатилмаганлиги учун трактор бир даладан иккинчи далага олиб борилмоқчи бўлганда бир ярим-икки километр ўринсиз йўл босарди. Ўша вақтда жонимиз ачимас эканда, ахир тракторга ортиқча харажат кетса бизга ҳам зарарлигини билардигу. Бу, МТСники деб кўприкни вақтида тузатиб бермабмиз-а... Мен сизларни ишонтириб айтаман, йўлларимиз, кўприкларимиз тракторнинг яхши юришига, ерларимиз шу машиналарнинг яхши ишлашига мослаштирилади. Ҳосилни ошириш бизнинг қўлимизда. Бригада аъзолари билан бир қарорга келиб қўйдик. Бу йил бултургига қараганда бир ярим марта кўп маҳсулот етказиб берамиз.

Колхоз МТСдан 2 та ДТ-54, 1 та Белорус трактори, 7 та универсал, 3 та У-2 машинаси сотиб олди. Колхозга 32 механизатор аъзо бўлиб кирди. Кучга — катта куч қўшилди. Шу кунларда колхоз ўз тракторларидан тўла ва унумли фойдаланиб кўклам дала ишларини намунали ўтказаётир.

Колхоз аъзолари бу йил 150 гектар ерда картошка етиштириб ҳар гектаридан 13 тоннадан ҳосил олишга қарор қилганлар. 50 гектар ерга помидор экилади ва 25 тоннадан ҳосил олинади. Сабзи-пиёз ва полиз экинларидан ҳам шу зайлда мўл ҳосил етиштириш учун ҳар бир киши — колхозчи ва механизатор астойдил ҳаракат қилмоқда. Колхоз беда — ернинг унумдорлигини оширишда ва чорва учун мўл-кўл ем-хашак яратишда катта аҳамиятга эга эканлигини эътиборга олиб, бу йил 80 гектар ерга янги беда экди. Колхозчилар 140 гектар эски беданинг ҳар гектаридан 90 центнердан, янги беданинг ҳар гектаридан 50 центнердан хашак олиш учун курашмоқдалар.

Колхозда чорвачилик ҳам ривожлантирилмоқда. Бундан 3-4 йил илгари ҳар бир сигирдан 400-500 литрдан сут соғиб олган бу колхоз ўтган йили 2 минг литрдан ошириб сут соғиб олди, бу йил 2.500 литрдан сут соғиб олиш тадбирларини кўраётир.

— Энди ҳаммамиз биргамиз, аҳил оилага қўшилдик. Ҳар қандай ишни ҳам биргаликда, қўлни-қўлга бериб бажарамиз ва колхоз хўжалигини юксалтириш учун бирдамлик билан курашамиз.

Бу сўзларни колхозчилар ва механизаторлар айтмоқдалар.

Ҳ. НУЪМОНОВ,
С. МАҲКАМОВ,
Тошкент районидаги «ХХ Партсъезд» колхози.

Чигит экишга пухта тайёрланмоқдамиз

Бригадамиз аъзолари барча совет кишилари сингари КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги қарорини мамнуният билан кутиб олдилар.

Бу қарорда кўтарилган масаланинг қанчалик муҳимлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди. Қишлоқ хўжалик машиналари сотиб олингач, ундан янада унумлироқ фойдаланиш мумкин бўлади. Шу муносабат билан бизнинг бригадамиз трактор-далачилик бригадаси қилиб, қайта тузилди. Бригадамизга битта трактор ва иккита универсал биркитилган, ҳамда 100 гектар ер ажратилган. Биз қўлимиздаги мавжуд техникадан унумли фойдаланиб, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил курашамиз. Бунинг учун эса мавжуд майдонларга чигитни 50х50 схемасида квадрат-уялаб экамиз.

Биз Ўрта Осиё машина синаш станциясининг механизатори ўртоқ Тюпконинг методига амал қилиб, 50 гектар ерда сира кетмон ишлатмасдан пахта етиштирамиз.

Бригадамиз аъзолари квадрат-уялаб чигит экишга ерларни сифатли тайёрламоқдалар. Бороналаш, ер текислаш ишларини бутун чоралар билан кучайтириб юбордик. Колхозчилардан Обидов, З. Бойимбетова, Н. Мирхаитов ўртоқлар бу соҳада кўпчиликка ўрнак бўлиб меҳнат қилаётирлар.

Далага 300 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит ташиб чиқарганмиз. Биз ҳар гектар ерга камида 9—10 тоннадан гўнг солинишини кўзда тутиб, ўғит тўплаш ишини давом эттирмоқдамиз.

Бригадамиз аъзолари пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгаши тадбирларини амалга ошириб, ҳар гектар ердан камида 24 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун астойдил меҳнат қилаётирлар.

Ҳурсанали ОБИДОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги «III Интернационал» колхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

Беда ҳосилини фитономусдан сақлаб қолайлик

Фитономус — беданинг энг ашаддий душмани ҳисобланади. Фитономус билан зарарланган беданинг ҳосили кескин камайиб кетади. Илмий-текширишлар натижасида шу нарса аниқландики, агар бедапоя фитономус билан зарарланса улардан тарқаладиган қўнғизчалар туфайли бир гектар ердаги беда ҳосили 17 центнергача камайиб кетиши мумкин. Бунинг устига ундан олинадиган хашакнинг сифати ҳам бузилади. Агарда фитономус қўнғизчалари оммавий равишда бедага тарқалиб кетса, беданинг биринчи ўрими даврида 65 процент ҳосил нобуд бўлади. Бошқача қилиб айтганда фитономус билан зарарланган ҳар гектар ердаги бедадан биринчи ўрим даврида 40-30 центнер ўрнига 10-14 центнер ҳосил олинади. Бундан ташқари фитономус билан зарарланган бедани еган ҳайвон ҳам қаттиқ касалланади.

Ўтган йили 4160 гектар ердаги беданинг атиги 2700 гектари фитономусга қарши дориланди, 14600 гектар ердаги бедапояда эса фитономусга қарши ҳеч қандай кураш олиб борилмади. Натижада бу майдондаги бедапоя фитономус билан қаттиқ зарарланиб, тахминан 2900 тонна ем-хашак ва бир неча тонна беда уруғи нобуд бўлди.

Бу йил колхоз ва совхозларда шундай камчиликнинг қайтарилишига йўл қўймаслик учун айни шу кунларда фитономусга қарши бедапояларни дорилашни кучайтириб юбориш керак. Шундай қилинса, фитономус уруғлари қириб ташланади, мўл беда ва уруғлик ҳосил олиш учун шароит яратилган бўлади.

Сирдарё, Мирзачўл, Гулистон, Бўка районларидаги илғор колхозларда шунга амал қилиниб фитономусга қарши кураш олиб борилади, бедапоялар дориланади. Шунинг учун ҳам бу районлардаги колхоз ва совхозларда бедадан мўл ҳосил олинмоқда.

Партия ва ҳукумат бу соҳада колхозларга катта ёрдам бериб келмоқда. Масалан, ўтган йили 10800 гектар ердаги бедапоя самолётлар ёрдамида фитономусга қарши дориланди. Бу йил ҳам тахминан шунча ердаги бедапояни самолёт ёрдамида давлат бюджети ҳисобига дорилаш планлаштирилган.

Бу йилнинг илиқ об-ҳаво шароити бедапояларни дорилашнинг одатдаги муддатини ўзгартириб юборди. Текширишларга қараганда, шу кунларда фитономус қўнғизлари жонланиб ер юзига чиққан. Маълумки, беда ўсиши билан бир вақтда бу фитономус қўнғизчалари унинг пояси ораларига тухум қўйиб жуда тезлик билан кўпая бошлайди. Шунинг учун ҳам фитономус қўнғизчалари уруғламасдан туриб, бир гектар ердаги бедапояни 60-80 килограмм ҳисобидан 12 процентли ёки 30-40 килограмм ҳисобидан 25 процентли дуст гексахлоран аралашмаси билан дорилаш керак. Бу ишни муваффақиятли ўтказиш учун пухта тайёргарлик кўриш лозим. Барча майдонга бир хилда гексахлоран тушишини таъминлаш учун иш бошлашдан олдин, гексахлоранни суперфосфат билан яхшилаб аралаштириш, шундан кейингина СУЗ аппарати ёки самолёт билан бедапояларни дорилашга киришиш талаб қилинади.

Областимиз чорвадорлари партия ва ҳукуматнинг аҳоли жон бошига гўшт, сут, ёғ етиштириш соҳасида яқин йиллар ичида АҚШга етиб олиш тўғрисидаги чақириғига амалий иш билан жавоб бериш учун курашмоқдалар. Бу вазифани муваффақиятли ҳал қилиш учун биринчи навбатда мустаҳкам ем-хашак базасига эга бўлишимиз лозим. Бизнинг областда табиий пичан ҳосили анча кам, шу сабабли беда ҳосили ҳисобига кўплаб ем-хашак жамғариш талаб қилинади. Колхозчиларимиз, совхоз ишчилари шуни ҳисобга олиб бедапояларни фитономусга қарши дорилаш ишини бутун чоралар билан кучайтиришлари, беда ҳосилини фитономус билан зарарланишига йўл қўймасликлари керак.

Д. КАСИМОВ,
С. БОНДАРЕНКО.

Далалардан дараклар

БЕКОБОД. «Гулистон» ва Навоий номли колхоз аъзолари чигит экишдан аввал кўпчилик майдонларни суғормоқдалар. Чунки, бу район шароитида бўладиган шамоллар ерни тез селгитади ва натижада тупроқдан нам кўтарилиб кетади.

«Гулистон» колхозидаги мавжуд 900 гектар майдондан ҳозиргача 600 гектари суғорилди. Суғорилган майдонларни ҳайдаш билан бирга азот, фосфор ва бошқа минерал ўғитлар солиб ўғитланмоқда.

Э. Хатамов,
Н. Шербеков.

ОҚҚЎРҒОН. Пўлат Саидов Сталин номли колхозда трактор бригадаси механигининг ёрдамчиси бўлиб ишлар эди. У яқинда далачилик бригадасига бошлиқ қилиб тайинланди. Бригада аъзолари ўзларига биркитилган 40 гектар майдонда Тюпко усулида ишлаб ҳар гектар ердан 29,5 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар.

Шунингдек Жданов номли колхозда тракторчилардан С. Холбоев, О. Муродов ўртоқлар звенога бошлиқ қилиб тайинландилар.

З. Болтаев,
Р. Ниёзов.

БАҲОР ОВОЗИ

Безанмоқда қадрдон ерлар,
Адирларда лолалар нози,
Нурга чўмиб сеп кийиб қирлар,
Кенг ёйилмиш гул паёндози,
Ҳамма ерда кўклам пардози,
Дейман барин, баҳор овози.

Неки унган боғи-бўстонда,
Ҳаммасини куйлай дегандай,
Нурга тўлган мовий осмонда
Минг оҳангда сайрайди тўрғай,
Кўринмайди қушча парвози,
Келар ундан баҳор овози.

Қулоқ солиб жилмаяр деҳқон,
Куйла дейди қушча баҳорни,
Хаёлида эса кенг майдон,
Ўйлар ҳосил, яшил қаторни,
Гувуллайди мотор овози,
Деҳқон дер: бу — баҳор овози.

Тупроқ мағзин қарор пахтакор,
Ҳар йил шундай тўлқинланади,
Ерга тушса уруғ илкбаҳор,
Меҳнат билан яшнаб унади,
У билан дир эл баҳор-ёзи.
Унга чорлар баҳор овози.

НАЗАРМАТ

Трактор-далачилик бригадаларига алоҳида эътибор берайлик

КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарори ҳамда пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгаши кўрсатмаларини амалга ошира борган областимизнинг колхозлари трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналаридан фойдаланишни яхшилаш учун курашмоқдалар.

Илғор қишлоқ хўжалик артеллари МТСдан сотиб олган техникани колхозга келтириб қўйдилар, энди ундан фойдаланишнинг янгидан-янги йўлларини белгилаётирлар.

Меҳнатни ташкил қилишнинг янги формаси — трактор-далачилик бригадаси ишлаб чиқаришга комплекс механизацияни жорий қилиш, меҳнат унумдорлигини бирмунча ошириш имкониятини беришлигини яхши тушунган жуда кўп колхоз ва совхозларда трактор-далачилик бригадалари ташкил қилинаётир.

Кўпгина колхозлар трактор далачилик бригадасини ташкил этишнинг янги формаларини қидириб топмоқдалар. Бунга мисол қилиб Чиноз районидаги «XIX партсъезд» колхозини кўрсатиш мумкин. Бу ҳақда газетамизнинг шу йил 5 март сонида тўлиқ айтиб ўтилган. Ўрта Чирчиқ районидаги Ленин номли, Сталин номли, Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли, Охунбобоев номли, Гулистон районидаги Свердлов номли, Бекобод районидаги бир қанча колхозлар ва бошқа районлардаги колхоз аъзолари «XIX партсъезд» колхозидан ўрнак олиб янги бригадалар туздилар.

Масалан, Бекобод районидаги Ленин номли колхозда ташкил қилинган трактор-далачилик бригадасига механик ўртоқ Раҳмонов бошлиқ қилиб тайинланди. Бу бригадага 134 гектар ер биркитилган. Шундан 110 гектарига пахта, 24 гектарига эса беда ва маккажўхори экилади. Бригаданинг составида 3 та пахтачилик звеноси бор. Звеноларга тракторчи, универсалчилар раҳбарлик қилади. Бу трактор-далачилик бригадаси составидаги махсус 4-звено эса ем-хашак экинларини ўстириш ва парвариш қилиш билан шуғулланади. Звенога ДТ-14 маркали тракторни бошқара оладиган колхозчи ўртоқ Мирзаев бошчилик қилади, унинг ўзи бедани ўриш ва бошқа ишларни бажаради.

Лекин ҳамма ерда ҳам трактор-далачилик бригадасининг вазифаси яхши тушунилиб, составп тўғри белгиланмаётир.

Бу соҳада йўл қўйилаётган асосий камчилик шундаки, кўпчилик жойларда трактор-далачилик бригадаларига жуда кам ер участкаси ажратилмоқда. Оққўрғон, Бўка, Мирзачўл, Сирдарё районларидаги ва бошқа районлардаги бир қатор колхозларда трактор-далачилик бригадаси состави бир тракторчи ва бир неча колхозчилардан иборат қилиб белгиланган. Бундай бригадаларга 40-60 гектар ердаги ғўзани ишлашга тўғри келаётир. Бунинг учун битта чопиқ трактори, сеялка ва осма культиватор ажратилган. Бошқа машиналар бу бригадага биркитилмаган.

Кўриниб турибдики, бундай бригадалар, тўғрироғи звенолар мустақил ишлаб чиқариш единицаси ҳисобланадилар. Бундай бригадалар иш даврида камчиликларга йўл қўйиши, асосий масалани ҳал қилишда, яъни ишлаб чиқаришга комплекс механизацияни жорий этиш, техникадан фойдаланишда қийналиб қолишлари мумкин. Одатдаги далачилик бригадаларига нисбатан бу бригадаларнинг фарқи фақатгина қатор ораларини ишлашда механизациядан бирмунча дуруст фойдалана олишликларида бўлиб қолади.

Составида фақатгина битта тракторчи бор бўлган бу каби кичик бригадаларда машиналарга техник қаровни ва ремонт ишларини ўтказиш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қилиш бирмунча мураккаб бўлади. Бундан ташқари дала ишларида бевосита қатнашмасдан бригадага хизмат қиладиган кишилар сонининг кўпайиб кетишига олиб келади.

Демак, кўриниб турибдики, колхозларда, совхозларда кичик трактор-далачилик бригадалари ташкил қилиш мақсадга мувофиқ эмас, шу билан бирга уларнинг перспективасини яхши деб бўлмайди.

Баъзи бир МТС ва колхоз раҳбарлари кичик бригадалар Ўрта Осиё машина синаш станциясининг механиги ўртоқ Тюпконинг методини ишлаб чиқаришга жорий қилишнинг йўлларидан биридир, деб ҳисобламоқдалар. Бироқ бундай деб ўйлаш нотўғридир. Колхоз ва совхозларда бу методни ишлаб чиқаришга амалда жорий қилиш учун шундай бригадалар ташкил қилиш керакки, бу бригадаларда меҳнатга қобилиятли ҳар бир киши бошига камида 4-8 гектардан ер тўғри келсин, ишни эса бутун техникадан тўла фойдаланиш асосида олиб бориш мумкин бўлсин. Ваҳоланки, Пискент, Янгийўл ва бошқа бир қатор районлардаги колхозларда ҳар бир ишга яроқли киши бошига тахминан 2 гектардан ер тўғри келади. Бу ўринда шуни айтиб ўтиш керакки, ўртоқ Тюпко методини йирик бригадаларда муваффақиятли амалга ошириш яхши натижа беради. **Тюпконинг ўзи ҳам бу йил 5 тракторчи билан биргаликда 125 гектар ер участкасида пахта ўстиришга тайёрланмоқда.**

Кўп ҳолларда трактор-далачилик бригадаси ташкил қилинаётганида пахтачилик звеноларининг сонини кўпайтириш ва уларни зарур миқдордаги чопиқ тракторлари билан таъминлашга етарли аҳамият берилмаётир. Пискент районидаги Ворошилов номли, Калинин номли, «Гулистон» колхозларида янгидан ташкил қилинган бригадаларга 60-75 гектар ер ажратилиб, биттадан чопиқ трактори биркитилган. Сирдарё районидаги «Коммунизм», Гулистон районидаги Ленин номли, Ўртасарой районидаги Сталин номли колхозларда ташкил қилинган трактор-далачилик бригадаларида ҳам шундай катта майдонларда, оз миқдордаги техника билан иш қилишга тўғри келади.

Бундай аҳвол билан эндиликда келишиб бўлмайди. Трактор-далачилик бригадаларини тезликда зарур миқдордаги чопиқ тракторлари билан таъминлаш, қўшимча звенолар ташкил этиш, меҳнатни ташкил қилишнинг бу янги формасининг бузилишига йўл қўймаслик зарур.

Бу янги бригадаларга раҳбарлик қилиш масаласи ҳамма ерда ҳам тўғри ҳал қилинаётгани йўқ. Баъзи бир колхоз правлениелари трактор-далачилик бригадалари составида икки пахтачилик звеноси ташкил этиб, шу звено бошлиқларидан бирини бригадир қилиб ҳам тайинламоқдалар.

Бекобод районидаги Навоий номли колхозда ташкил этилган трактор-далачилик бригадаси иккита пахтачилик звеносидан иборат бўлиб, умумий экин майдони 80 гектар ҳисобланади. Бу ерда бригадага раҳбарлик қилиш тракторчига топширилган, у бир йўла звено бошлиғи, тракторчилик вазифасини ҳам бажаради.

Юқори Чирчиқ районида ҳам трактор-далачилик бригадаларининг аҳамиятига етарли баҳо берилмаётир ва уни ташкил этишнинг янгидан-янги тўғри формалари топилмаётир. Бу райондаги колхозларда янги ташкил этилган бригадалар, ҳатто звеноларга бошчилик қилиш иши ҳосилот советининг раисларига юклатилган, илгаригидек бу бригадаларга чопиқ тракторлари биркитилган. Бошқача қилиб айтганда МТС ва колхоз раҳбарлари илгариги далачилик бригадаларига янги ном бермоқдалар, холос.

Маълумки, комплекс механизациялаштирилган бригада ва звеноларда 60х60 схемасида ғўза ўстириш мақсадга мувофиқдир. Бу, қатор ораларини ишлашни ташкил этишни яхшилаш ва бошқа барча ишлар, ҳатто йиғим-теримни ҳам механизация воситасида бажариш имкониятини беради.

Бироқ кўпгина колхозларда, жумладан, Сирдарё районидаги колхозларда чигитни 60х45 схемасида экиш планлаштирилган. Бу билан келишиш мумкин эмас, негаки бригадаларнинг экин майдонлари ғилдирак ораси 1800 миллиметрли трактор билан ғўзани кўндалангига парвариш қилишда уни иш билан тўлиқ таъминлаш имкониятини бермайди.

Ҳақиқатда ҳам бу бригадаларда шундай шароит йўқ. Шунинг учун бу бригадаларга ғўзани кўндалангига парвариш қилиш учун чопиқ тракторлари биркитилмайди. Улар бу ишни бошқа бригадаларнинг тракторчилари ёрдамида, кўп ҳолларда эса кечикиб бажаришларига тўғри келади.

Трактор-далачилик бригадаларини ташкил қилишнинг асосий йўл-йўриқлари Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг қарорларида жуда кўп марта такрорланган, шунингдек республика қишлоқ хўжалик министрлиги томонидан тасдиқланган — маълум даврга мўлжалланган кўрсатмасида ҳар томонлама тўлиқ тушунтириб берилган.

Колхозлар, совхозлар трактор-далачилик бригадалари ташкил қилаётганларида бу ҳужжатларда кўрсатилган тартиб ва қоидаларни асос қилиб олишлари лозим. Бунда шуни унутмаслик керакки, ҳар бир трактор-далачилик бригадасига кам деганда битта ҳайдов трактори, зарур миқдордаги чопиқ тракторлари ва комплекс механизацияни амалга оширишни таъминлайдиган бошқа зарур машиналар биркитилиши шарт. Трактор-далачилик бригадаларига биркитиладиган экин майдонлари кўп бўлганида шундай қилиш жуда ҳам мақсадга мувофиқдир.

Трактор-далачилик бригадаларининг составида қами билан 3-4 та пахтачилик звенолари ва 1 та ем-хашак экинларини ўстириш ва парвариш қилиш билан шуғулланадиган звено бўлиши зарур.

Юқорида қайд қилиб ўтилган камчиликларни яқин кунлар ичида тугатиб, мўл ҳосил етиштиришга мустаҳкам замин ҳозирлаш керак.

Я. БЕРСУДСКИЙ,
Область қишлоқ хўжалик бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

Колхоз хўжалиги янада юксалади

Сирдарё районидаги Охунбобоев номли, Ленин номли, Ильич ва Тарас Шевченко номли колхозлар МТС дан ўзларига керакли барча техникани тўлиқ сотиб олдилар.

Бу йил Охунбобоев номли колхоз аъзолари 1200 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун ғайрат билан ишламоқдалар. Барча майдонларни механизация билан икки томонлама ишлаш планлаштирилди. Ҳар гектар ерда 50 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётган Эгам Тошев, Обид Йўлдошев ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари Тюпко усули билан кетмон ишлатмай ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

БУГУН ЖАЗОИР КУНИ

Жазоирда тинчлик учун!

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлигининг яқинда Қоҳирада бўлган конференцияси қарорига мувофиқ 30 мартда тинчликсевар халқлар Жазоирда тинчлик учун кураш Куни ўтказадилар. Халқлар Жазоир ватанпарварларининг орзу-умидлари билан бирдамликларини ана шундай умумжаҳон миқёсида изҳор этаётганликлари жуда катта аҳамиятга эгадир

Жазоирдаги уруш қарийб 3,5 йилдан буён давом этмоқда. Француз халқи бу урушни мустамлакачиларнинг Ҳинди-Хитойдаги шармандали авантюрасига ўхшатиб, «ифлос уруш» деб атади. Жазоирнинг қўзғолон кўтарган халқи устидан «ғалаба қозониш яқин қолганлиги»ни Франция ҳукумати бир неча бор эълон қилди. Франциянинг Жазоир ишлари бўйича министри Лакост 1956 йил апрель ойида кузга бориб урушни тугаллашга эришиш ҳақида ваъда берган эди. Июнь ойининг бошида у: «уруш 6 ойдан кейин ғалаба билан тугалланади» деб айтди. Ўша йили 21 ноябрда Лакост Жазоирдаги урушнинг «охирги чорак соати қолмоқда» деди. 1957 йил 23 августда «бу қийин вазифанинг паёнини кўраётганлигини» ҳамманинг маълумоти учун эълон қилди. Франция министри ниҳоят, 1958 йил арафасида: «Мен Жазоирдаги урушнинг тезроқ муваффақиятли тамом бўлишига ишонаман» деб айтди.

Бироқ, бу хилдаги «башорат»ларнинг биронтаси амалга ошмади. Жазоир халқининг мустамлакачилар ҳужумига кўрсатаётган қаршилиги бўшашмаётиргина эмас, балки аксинча, тобора кескин тус олиб бормоқда. Парижда чиқадиган «Франс-Суар» газетаси яқинда бундай деб ёзди: «Жазоирда ҳеч қачон бу қадар тез-тез ва бу қадар кескин қуролли тўқнашувлар бўлиб турмаган эди». Француз армиясининг Жазоирдаги талафотлари кўпайиб бормоқда. Масалан, ўтган йил ноябрь ойида Жазоирда французларнинг 27 та ҳарбий самолети уриб туширилган бўлса, шу йил февраль ойида бу рақам 120 тага етди.

Ана шу барча муваффақиятсизликлар таъсири остида Жазоирдаги мустамлакачилик урушини қўллаб-қувватлаётган Франция буржуа матбуотида ғоят тушкунлик руҳидаги фикрлар тобора кўп айтилмоқда. Масалан, «Комба» газетаси Жазоир масаласида Франция «тузоққа тушиб қолди» деб ёзди. Ҳолбуки, худди шу газетанинг ўзи 1955 йил май ойида «Жазоирда шарпалар билан кураш олиб борилмоқда» деб даъво қилган эди. Лекин «шарпалар» мустамлакачиларнинг армиясига бир қанча жиддий мағлубият етказдилар, бу эса газетани воқеаларга бераётган ўз баҳосини ўзгартиришга мажбур қилди.

Ватанпарварлар қандай мақсадни кўзлаб Жазоир Миллий-озодлик армияси сафларида жанг қилаётганликларини Жазоирни озод қилиш Миллий фронти аниқ ва равшан ифодалаб берди. Бу мақсад — жазоир халқининг миллий мустақиллигини таъминлаш ва уни мустамлака асоратидан озод қилишдан иборатдир.

Лекин Франциядаги реакцион доиралар Жазоирда тинчлик бўлишини истамаётирлар. Франция ҳукумати Жазоир халқига қарши кураш олиб бориш учун ярим миллион кишилик армия, танклар, авиация, артиллерия, ҳарбий-денгиз флоти юборди. Мустамлакачилар Жазоирнинг тинч аҳолисини ёппасига террор қилмоқдалар. Франциянинг миллий мудофаа министрлиги солдатлар учун махсус брошюра нашр этиб чиқарди, бу брошюрада министрлик «Мусулмон Шарқининг кўрки Самарқандни босиб олиб, уни даштга айлантирган» мўғул истилочиси Чингизхондан ўрнак олишга даъват этади.

Жуда кўп фактлар, ўтган йил ёзда Жазоирга бориб келган махсус халқаро комиссиянинг далиллари ва бошқа кўпгина материаллар француз мустамлакачиларининг мудҳиш жиноятларидан далолат бермоқда. Биргина шу йилнинг ўзида Жазоирда 130 дан ортиқ ватанпарварнинг қатл қилинганлигини эслатиб ўтиш кифоядир.

Франция мустамлакачилари нимага асосланиб элементар нормаларини бузиб, озодлик ва мустақилликка интилаётган халқни курашнинг ваҳшиёна воситалари ёрдами билан қулликда сақлаб туришга уринмоқдалар? Агар Франциядаги расмий кишиларнинг гапларига қарасангиз уларнинг бутун «асослари» гўё «Жазоир Франция территориясининг ажралмас қисмидир» деган даъводан иборат бўлиб чиқади.

Бундай даъволарнинг ассосиз эканлигини равшан билиб олиш учун тарихни сал эслаш кифоядир. Франция Жазоирни 1830 йилда босиб олган эди. Шунга қадар Жазоир халқаро майдонда бир неча марта мустақил давлат сифатида иш олиб борган эди. Масалан, Жазоир Голландия билан 1679 йилдаёқ шартнома муносабатларида бўлганлиги маълумдир. 1682 йилда Жазоир Англия ва Голландия билан дўстлик шартномалари тузди. Жазоир Америка Қўшма Штатларининг мустақиллигини биринчилар қатори таниди ва АҚШ билан уч марта— 1795, 1815 ва 1816 йилларда шартнома тузди.

Франция ҳукмрон доираларининг вакиллари АҚШ қўллаб-қувватлаган ҳолда Жазоир халқининг миллий-озодлик ҳаракати бостирилаётганлигини тарихни баҳона қилиб, оқламоқчи бўлаётган эканлар, бундан кузатилган мақсад «ифлос уруш»нинг чинакам илҳомчилари бўлган Франция ва Америка монополияларининг фаолиятидан жамоатчилик эътиборини четга тортишдир. Франция ва Америка монополиялари Жазоирнинг табиий бойликларини эксплуатация қилишдан жуда кўп бойлик ортдирмоқдалар. Француз молиячиларидан Малле, Мирабо ва Ротшильд ҳақиқатда Жазоирнинг бутун экономикасини контроль қилиб турмоқдалар ва бу мамлакатдан ҳар йили кўплаб бойлик олмоқдалар. Фақат 1947 йилдан 1954 йилгача Жазоирдаги 22 та француз компаниясининг олган фойдаси 458 миллион франкдан 7.155 миллион франкгача кўпайди. Франциядаги компанияларнинг катта бир группаси Жазоирдаги урушнинг 40 ойи мобайнида ўзи олаётган фойдани икки-уч баравар кўпайтирди.

Бир ҳовуч империалистларни француз халқи билан тенглаштириш жуда қўпол хато бўлган бўлур эди. Франция меҳнаткашларининг кенг оммаси мустамлакачиларнинг Жазоирдаги авантюрасига қарши тобора қаттиқроқ норозилик билдирмоқда. Франция меҳнаткашларининг энг йирик партияси — коммунистлар партияси тутган позиция француз халқининг Жазоир халқи билан бирдамлигидан ҳаммадан кўра яққол далолат беради. Компартия Марказий Комитети Жазоир масаласи бўйича чиқарган резолюциясида «қирғинчилик уруши сиёсати фақат тўла мағлубият билан тамом бўлиши мумкин» деб таъкидлаб кўрсатди. «Ожиз кишиларгина, — деб кўрсатди ФКП Марказий Комитети. — эркин ҳаётга эришиш қатъиятига тўлиб-тошган халқни тиз чўктириш мумкин, деб ўйлай оладилар».

Умум меҳнат конфедерацияси, Франция хотин-қизлар иттифоқи, Коммунистик ёшлар союзи ва Франциядаги бошқа прогрессив ташкилотлар ҳам Жазоир халқининг мустақил давлат бўлиб яшаш ҳуқуқини танишни талаб қилмоқдалар.

Жазоирдаги «ифлос уруш» бутун прогрессив кишиликни чуқур ғазаблантирмоқда. Осиё ва Африка мамлакатлари Жазоир халқининг ҳақли талабларини кескин қўллаб-қувватламоқда. Бу мамлакатларнинг кўпи империалистик зулмдан яқиндагина озод бўлган эди. Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлигининг Қоҳира конференцияси Франциянинг Жазоирда олиб бораётган мустамлакачилик урушини нафрат билан қоралади ҳамда Франция ҳукумати билан Жазоир миллий - озодлик фронти ўртасида музокаралар ташкил этишга чақирди. Конференциянинг қарорига мувофиқ Осиё ва Африканинг кўпгина мамлакатларида Жазоир халқи билан бирдамлик комитетлари тузилди.

Марокаш ва Тунис ҳукуматлари жазоирликларнинг мустақиллик учун олиб бораётган курашини сўзсиз қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар. Шимолий Африкадаги Жазоирга қўшни икки давлатнинг тутган позицияси француз мустамлакачиларининг ғашига тегди, француз мустамлакачилари Туниснинг чегара яқинидаги Сакиет-Сиди-Юсуф қишлоғини бомбардимон қилиш сингари фитнадан ҳам тоймадилар. Бу агрессия актини, шунингдек Жазоирдаги урушни бутун дунё қораламоқда.

Осиё ва Африка мамлакатларининг ҳукуматлари Жазоир масаласини БМТ Бош Ассамблеясининг яқинда бўлиб ўтган сессияси муҳокамасига қўйдилар. Мустамлакачилар қаршилик кўрсатганликларига қарамай, Жазоирдаги аҳволни БМТ Устави руҳида бартараф қилиш учун музокаралар бошлансин ва бошқа тегишли воситалардан фойдаланилсин, деб истак билдирувчи резолюция сессияда маъқулланди.

Шу кунларда Тунис ва Марокашда, Миср ва Саудия Арабистонида, Ҳиндистон ва Бирмада, Хитой ва Индонезияда бўлиб ўтаётган оммавий митинглар ва йиғилишларда БМТ Бош Ассамблеяси тавсиясини турмушга тадбиқ этишдан қатъий бош тортаётган француз мустамлакачиларининг хатти-ҳаракатларини қоралаб айтилган овозлар тобора баралла янграмоқда. Совет Иттифоқи халқлари ҳам Жазоир халқининг ҳақли муддаосини қўллаб-қувватламоқдалар. Мустамлакачиларнинг суди ўлим жазосига ҳукм қилган жазоирлик ватанпарвар қиз Жамила Бухиреднинг ҳаётини сақлаб қолиш учун бутун дунёда авж олиб кеттан кампанияда совет кишилари актив қатнашдилар. Жазоирлик уч ватанпарварга, шу жумладан Жамила Бухиредга нисбатан чиқарилган ўлим ҳукми абадий каторга ишлари билан алмаштирилди. СССР Қизил Крест ва Қизил Яримой жамиятлари союзи ҳам жазоирлик қочоқлар ўртасида тақсимлаш учун 1 миллион сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат товарлари ва медикаментларни Тунисга жўнатиб, Жазоирдаги уруш қурбонларига конкрет ёрдам кўрсатди.

Н. С. Хрушчев Москва шаҳар Калинин сайлов округи сайловчилари йиғилишида айтган қуйидаги сўзларга барча совет кишилари қўшилмоқдалар: ҳар бир халқ ўз тақдирининг тўла ҳуқуқли хўжайини бўлиши мумкинлиги ва кераклигини мустамлакачилар тушуниб оладиган пайт келди.

А. КРАСИКОВ.

Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ Хуралининг сессиясида

УЛАН-БАТОР, 28 март. (ТАСС). Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ Хуралининг сессияси бугун ўз ишини тамомлади. Сессия республиканинг 1958 йилги давлат бюджети тўғрисида қонун қабул қилди. Бюджетнинг даромад қисми 681.973,5 минг тугрик миқдорида ва харажат қисми 676.438,7 минг тугрик миқдорида тасдиқланди.

Буюк Халқ Хурали давлат пенсиялари тўғрисидаги янги қонунни бир овоздан тасдиқлади. Бу қонун Мўғулистон Халқ Революцион партияси ва Мўғулистон Республикаси ҳукуматининг меҳнаткашлар моддий фаровонлигини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келаётганлигини кўрсатувчи янги далилдир.

Сўнгра сессия СССР Олий Советининг бутун дунёдаги барча меҳнаткашларга, сиёсий арбобларга ва жамоат арбобларига, фан ва маданият намояндаларига, ҳамма мамлакатларнинг парламентларига ва ҳукуматларига қарата чиқарган мурожаатини, шунингдек СССР Олий Советининг Совет ҳукуматининг ташқи сиёсати масалаларига доир қарорини муҳокама қилишга ўтди.

Мўғулистон Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Л. Цэнд сўзга чиқиб, бу ҳужжатлар, шунингдек Совет ҳукуматининг юксак доирада кенгаш чақириш тўғрисидаги таклифи жаҳоннинг барча прогрессив кучлари сингари мўғул халқи томонидан ҳам қизғин равишда қўллаб-қувватланганлигини қайд қилди.

Сўнгра Цэнд Мўғулистон Халқ Республикасининг ташқи сиёсатига тўхталиб, бу сиёсат тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсати эканлигини, давлатларнинг тинч-тотув яшаши ва ҳамкорлик қилишини таъминловчи сиёсат эканлигини уқтириб ўтди.

Цэнд Мўғулистонни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш масаласи ҳақида гапириб, реакцион кучлар қаршилик кўрсатаётганликлари сабабли, Мўғулистон Халқ Республикаси ҳали ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасидан четда қолаётир, деди. Лекин, — деди Цэнд, — мўғул халқи халқлар ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига ўз ҳиссасини қўша беради ва Мўғулистон Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлишдан иборат қонуний ҳуқуқлари қондирилиши учун бундан буён ҳам кураша беради.

Сессия қабул қилган қарорда айтиладики, Мўғулистон Халқ Республикасининг Буюк Халқ Хурали СССР Олий Советининг мурожаатини ва қарорини чуқур мамнуният билан табриклайди ва қабул қилади ҳамда халқаро кескинликни юмшатиш, атом уруши хавфини тугатиш соҳасида ғоят катта аҳамиятга эга бўлган ҳозирги халқаро муносабатларнинг энг муҳим масалалари ҳақида Совет Иттифоқи томонидан қилинган конструктив таклифларни тўла равишда қувватлайди.

Мўғулистон Халқ Республикасининг Буюк Халқ Хурали тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашдан ғоят манфаатдор бўлган мўғул халқининг иродасини ифодалаб, Мўғулистон Халқ Республикаси ҳукуматига халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлашга, Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси ва бошқа социалистик давлатлар билан қардошларча дўстликни, бирликни ва бирдамликни янада мустаҳкамлашга, Осиё ва Африка мамлакатларининг бирлигини ва бирдамлигини мустаҳкамлашга, тинч-тотув яшашни ҳамда тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро ҳурматлаш принциплари асосида барча мамлакатлар билан дўстона муносабатлар ўрнатишга қаратилган тинчликсевар ташқи сиёсатни бундан буён ҳам изчиллик билан ўтказишни топширади.

Охирги мажлисда Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали президиумининг сессиялар ўртасидаги даврда қабул қилган фармонлари тасдиқланди.

КИВУ СТОЙКА РАНГУНГА КЕЛДИ

РАНГУН, 28 март. (ТАСС). Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Киву Стойка Бирма ҳукуматининг таклифига биноан бугун Рангунга келди. Министрлар Совети раисининг ўринбосари Э. Боднараш ва ташқи ишлар министри А. Буначиу унга ҳамроҳ бўлиб келдилар.

Рангундаги Мингаладон аэродромида Киву Стойкани Бирма бош министри У Ну, бош министр ўринбосарлари У Ба Све ва У Чжо Нейн, министрлар, дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари, шу жумладан СССРнинг Бирмадаги элчиси А. Д. Шчиборин кутиб олдилар.

Бирма бош министри У Ну ва Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Киву Стойка нутқ сўзладилар.

Киву Стойка ва унинг ҳамроҳлари Бирмада 31 мартгача бўладилар. Улар Шан давлатига борадилар.

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

◆ Хитойда биринчи бўлган Чанчунь автомобиль заводининг ишчилари биринчи самосвал машинани белгиланган муддатдан уч ой илгари ишлаб чиқардилар. 3,5 тонна юк кўтарадиган бу самосваллар апрель ойида кўплаб ишлаб чиқарила бошлайди.

◆ Берлинда Германия Демократик Республикаси ва Хитой Халқ Республикаси ҳукуматлари ўртасида савдодан ташқари тўловлар тўғрисида битим имзоланди.

◆ Больнес шаҳрида (Швеция) Свердловск шаҳри совет командаси билан Больнес шаҳрининг кучайтирилган командаси ўртасида коптокли хоккей бўйича учрашув бўлди. Қизғин курашда 5:3 ҳисоби билан швед хоккейчилари ютиб чиқди.

◆ АҚШдаги Бриджюрт шаҳри (Техас) яқинида Американинг «Дуглас С—124» ва «С—119» типидаги икки ҳарбий самолети тўқнашган. Ҳалокат натижасида 18 киши ўлган.

28 март. (ТАСС).

П. И. ЧАЙКОВСКИЙ НОМИДАГИ ХАЛҚАРО КОНКУРСДА

П. И. Чайковский номидаги халқаро конкурсда скрипкачиларнинг ижодий мусобақаси тугай деб қолди. 28 март кечқурун консерваториянинг музика ишқивозлари билан лиқ тўлган катта залида учинчи, охирги давранинг қатнашчиларидан яна 4 ижрочи скрипка чалиб берди. СССР вакиллари Марк Лубоцкий, Зариус Шихмурзаева ва Жан Тер-Меркерьян программадаги асарлардан ташқари совет композиторларидан Прокофьев, Шостакович ва Хачатурьян асарларидан ҳам ижро қилдилар. Румин скрипкачиси Штефан Руха финалда ижро этиш учун ўз ватандош композитори Кутянувнинг вариацияларини танлади.

* * *

1 апрелда пианиночилар конкурси бошланади. Конкурс қатнашчилари — турли мамлакатларнинг ёш пианиночилари ҳозир Москвага келмоқдалар.

Пианиночилар конкурси жюрисининг составида ўн икки мамлакат музика маданиятининг атоқли арбоблари бор. (ТАСС).

Жаҳон биринчилиги учун

Шу кунларда дунёдаги жуда кўп шахмат ҳаваскорларининг эътибори жаҳон биринчилиги учун мусобақа ўтказилаётган Москвага қаратилган. Бу ерда В. Смислов билан М. Ботвинник ўртасида бўлаётган матч-реванш борган сари қизғин тус олмоқда. Жаҳон биринчилиги учун бўлаётган мусобақанинг кейинги икки учрашуви жиддий курашлар билан ўтди. Жаҳон чемпиони катта куч сарфлашига қарамай, М. Ботвинник ўзини моҳирлик билан ҳимоя қилди. Натижада иккала учрашув дуранг бўлди. Ҳозир мусобақанинг натижаси 9 ўйиндан сўнг 6:3 ҳисоби билан М. Ботвинник фойдасида турибди. Энди М. Ботвинник қолган 15 партияда 6,5 очко олса, яна жаҳон чемпиони номини олади, В. Смислов эса жаҳон чемпиони титулини сақлаб қолиш учун яна 9 очко олиши лозим.

Жаҳон биринчилиги учун бўлаётган шахмат мусобақаси жуда қизиқ ва кескин кураш босқичига кириб бормоқда.

Суратда: **В. Смислов** (ўнгда) ва **М. Ботвинник** ўйин вақтида. Матчнинг бош арбитри **Г. Штальберг** (Швеция) ўйинни кузатиб турибди.

Л. Великжанин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Ўзбекистон ёш туристларининг II слёти

Туризм — саёҳат кишини чиниқтиради, иродасини мустаҳкамлайди. Шу сабабли республикамиз мактабларининг пионер ва ўқувчилари туризм билан мунтазам равишда шуғулланадилар. Республика болалар экскурсия-туристик станцияси Ўзбекистон бўйича ўқувчиларнинг 200 дан ортиқ туристик отрядини ташкил этган. Ўтган йили республикамиз ва иттифоқ бўйлаб ўтказилган экскурсия ва походларда 174 минг ўқувчи иштирок этди.

Тошкентда 27-29 март кунлари бўлиб ўтган Ўзбекистон ёш туристларининг 2-слёти сайёҳларнинг сўнгги йилларда қилган ишларига якун ясади. Слётга республикамизнинг ҳамма областларидан делегатлар, Ўрта Осиёдаги қардош республикалардан меҳмонлар келишди. Академик А. С. Уклонский, география фанлари доктори профессор Л. А. Молчанов, шоирлардан Мақсуд Шайхзода, Қуддус Муҳаммадий, геология фанлари кандидати А. Исломов, атоқли археолог В. А. Шишкин ўртоқлар ҳам слёт ишида қатнашиб, ёш туристларни самимий табрикладилар, уларга катта муваффақиятлар тилашди. Слётнинг биринчи кунидаги ялпи мажлисда туристик отрядларнинг бошлиқлари сўнгги йилларда қилган саёҳатлари ҳақида ҳисоб бердилар. Тошкент шаҳридаги Крупская номли пионерлар саройи ёш туристларининг ишлари тўғрисида отряд капитани В. Исҳоқовнинг берган ҳисобини делегатлар катта эътибор билан тингладилар. Сўнгги уч йил ичида улар иттифоқимиздаги 16 та илмий муассасанинг топшириғини бажардилар. Самарали ишлари учун ёш туристлар отряди 1958 йилда СССР Маданият министрлигининг биринчи мукофоти — медаль билан тақдирланди. 50 кишига эса «СССР туристи» значоги берилди.

Слётнинг иккинчи куни секциялар мажлисида айрим туристик отрядларда олиб борилган ишлар натижаси муҳокама қилинди. Сўнгги мажлисда эса экскурсия ва туристик саёҳатларда энг яхши ютуқларга эришган отрядларга қимматли мукофотлар топширилди.

Слёт давом этиб турган кунларда ёш туристларни табриклаб кўпгина жойлардан телеграммалар келиб турди. «Пионерская правда» газета редакцияси, РСФСР ёш туристларининг марказий клуби, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фахрий академиги Сергей Толстов, Татаристон АССРнинг ёш туристлари ва Москва шаҳрининг ёш туристлари номидан келган табрик телеграммалари ўқиб эшиттирилганда залда гулдурос қарсак садолари янграб кетли.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

30 МАРТДА

15.00 Болалар учун бадиий фильм — «Ёш гвардия» (1-серия).
19.30. Рус тилида «Эсперанто»ни ўрганингиз, деган эшиттириш.
19.40. Киножурнал.
19.50. Бурят-Мўғулистон давлат филармонияси ансамблининг концерти.
21.20. Бадиий фильм — «Ёш гвардия» (2-серия).

31 МАРТДА

19.30. Саноат ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш.
19.50. Киножурнал.
20.00. «Ленин мукофотига тақдим этилган асарлар» сериясидан шоир В. Луговской ижодига бағишланган адабий эшиттириш.
20.25. Бадиий фильм — «Спорт шарафи».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Ўқитувчилар политехника таълими соҳасидаги тажрибаларини ўртоқлашмоқдалар

Тошкент халқ маорифи органлари КПСС XX съездининг Директиваларини бажара бориб, политехника таълими соҳасида кўп иш қилдилар. 138 ўрта ва етти йиллик мактабда 267 устахона ташкил этилди. Бу устахоналарда ҳар хил станок ва машиналар бор. Машинасозликка доир 58 кабинет бўлиб, ўқувчилар уларда автомобилчилик ҳунарини ўрганмоқдалар. Кўп мактаблар саноат корхоналари билан маҳкам алоқа боғладилар, болаларни ўқитиш соҳасидаги вазифаларни улар билан биргаликда ҳал этмоқдалар.

Қилинган дастлабки ишларнинг якунларини тўплаш, политехника таълимини ва ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш практикасини янада яхшилаш билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилиш учун Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети мактаб директорлари ҳамда ўқитувчиларининг умумшаҳар кенгашини ўтказдилар. Бу кенгашда оталикка олган корхоналарнинг раҳбарлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари, республиканинг бошқа шаҳар ва областлари халқ маорифи органларининг вакиллари ҳам қатнашдилар.

Шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири А. Т. Тожиев ўз докладида айрим мактабларда ўқиш ишларининг қандай қўйилганлигини анализ қилди. Доклаодан кейин шаҳардаги илғор ўқув юртларининг вакиллари минбарга чиқдилар. Улар тўпланган тажрибани ўртоқлашдилар.

32-мактаб директори Б. А. Розенберг айтдики, радиолампа заводи коллективининг ёрдами билан мактабда турли станоклари бўлган механика устахонаси, слесарлик ва дурадгорлик устахоналари, автомобилчилар бўлими жиҳозланди. Автомобилчилар бўлимининг ихтиёрида «Москвич» автомашинаси ва мотоцикль бор. Ўқувчиларнинг кучи билан теплица ва гараж қурилди. Физика, химия ва биология кабинетлари етарли миқдорда асбоб ва приборлар билан таъминланди.

32-мактаб ўқитувчилар коллективининг ишидаги характерли хусусият шундан иборатки, ўқитувчилар назарияни практика билан маҳкам боғлаб олиб боришга, таълимни меҳнат билан қўшиб олиб боришга интилмоқдалар. Масалан, чизмачилик дарсларида болалар техника чертёжларини ўқишни ўрганмоқдалар, автомашиналар деталларининг чертёжлари ва эскизларини тайёрламоқдалар. Улар физикани ўрганиб, фан ва техниканинг энг янги муваффақиятлари билан танишмоқдалар. Мактаб ўқитувчилари политехника таълимига доир айрим масалаларни биргаликда муҳокама қилиш учун йиғилишиб турадилар, машғулиятларни ўтказиш формалари ва методларини биргаликда белгилайдилар.

68-мактабнинг ўқитувчилар коллективи ҳам худди шундай ишларни бажармоқда. Шу мактаб директори И. Ф. Гнатюк кенгашда сўзлаб, мактабда махсус ташкил этилган икки синфда таълим ишлари қандай қўйилганлигига доир маълумотларни келтирди. Мактаб ўқувчиларининг слесарь-инструменталчи бўлишлари учун имконият яратиб берилган. Қизларнинг икки группаси тикувчилик ишини ўрганмоқда.

113-мактаб директори Ш. Алимуҳаммедов ўз сўзида биология дарсини қайта қуриш тўғрисида гапирди. Синфда дарс ўтказиш билан бирга мактаб ёнидаги участкада машғулотлар мунтазам уюштирилмоқда. Бу участкада ўқувчиларнинг кучи билан ариқлар қазилди, беш юздан ортиқ мева кўчатлари, икки юздан ортиқ ток кўчатлари ва гуллар ўтқазилди. Участкада чигит, маккажўхори, буғдой ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экиш соҳасида тажриба ўтказиш учун катта майдон ажратилди. Ўқувчилар бу ерда ўз билимларини чуқурлаштирмоқдалар, табиатга актив таъсир кўрсатишни ўрганмоқдалар, илғор агротехниканинг афзалликлари билан, қишлоқ хўжалик ишларини механизациялаш методлари билан танишмоқдалар. 42-мактаб ўқитувчиси Р. Е. Зельдина, 20-мактаб ўқитувчиси Б. Тожитдинов биология юзасидан амалий машғулотлар ўтказиш тажрибалари ҳақида гапирдилар.

Кенгашда 24-мактаб ўқитувчиси Х. Жўрабекованинг бошланғич синфларда қўл меҳнати дарсини ўтказиш тўғриисдаги, 140-мактаб директори Ф. М. Шабловнинг политехника таълими учун моддий базани яхшилашда мактаблар ва оталикка олган ташкилотларнинг вазифалари ҳамда таълим устахоналарида ўқувчиларнинг ишлари ҳақидаги, 50-мактаб ўқитувчиси М. М. Шмулевичнинг машинасозлик соҳасида практикум ҳақидаги, Е. М. Шейнина (19-мактаб), Е. Ф. Ермолаева (110-мактаб), И. Мальцев (90-мактаб), Ю. Шокировнинг (24-мактаб), химия, математика, чизмакашлик ва география дарсларининг амалий йўналиши тўғрисидаги, 119-мактаб ўқитувчиси К. Жаҳоновнинг электротехника соҳасида практикум ўтказиш ҳақидаги, Островский номидаги Пионерлар саройи директорининг ўринбосари Н. А. Азимовнинг политехника таълимини уюштиришда мактабларга амалий ёрдам кўрсатиш соҳасида мактабдан ташқари иш кўрувчи муассасаларнинг фаолияти тўғрисидаги, 80-мактаб директори К. И. Улаеванинг саноат корхоналарига экскурсия қилиш ва ишлаб чиқариш практикасининг политехника таълими жараёнидаги роли тўғрисидаги докладлари ҳам эшитилди.

Кенгаш қатнашчилари докладларни муҳокама қилиб, шаҳар мактабларида политехника таълимини кучайтириш зарур эканлигини кўрсатдилар. Ўқитувчиларнинг айрим коллективлари ана шу энг муҳим тадбирни суст амалга ошираётганликлари, назарий машғулотларни амалий ишлар билан маҳкам қўшиб олиб боришга эришмаётганликлари таъкидланди. Саноат корхоналари, илмий муассасалар, олий ўқув юртлари ва техникумлар политехника таълимини йўлга қўйишда мактабларга катта ёрдам беришлари керак.

Докладларни муҳокама қилишда Тошкент тўқимачилик комбинатининг бош инженери Б. Б. Костин, «Ташсельмаш» заводининг бош механиги В. И. Чернявский, Ўзбекистон ССР Маориф министри И. Қ. Қодиров, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари И. Р. Арнаутов қатнашдилар.

Кенгаш қарор қабул қилди. Бу қарорда шаҳардаги мактабларда политехника таълимини ва ишлаб чиқариш практикасини янада яхшилаш тадбирлари кўрсатилди.

Кенгаш қатнашчилари тўқимачилик комбинатига, «Ташсельмаш», «Ташкенткабель» заводларига ва бошқа саноат корхоналарига экскурсия қилдилар, илмий-текшириш институтларида ва бир қанча илғор мактабларда бўлдилар. (ЎзТАГ).

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 30/III да кундуз ва кечқурун ёпиқ спектакль, 30/III даги **Отелло** спектаклига сотилган билетлар 6/IV га ярайди.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА —3/IV да **Дилором.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Янги программа. **Бурят-Мўғул аттракциони.** Бугун 3 марта тамоша кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз соат 1 гача **Бургутча,** кундуз 2-50 минут, 4-40 минут ва кеч 10 да **Бўрон болалари,** кеч 6 ярим ва 8-15 минутда **Адрессиз қиз.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 10, кундуз 1-35 минут, кеч 5-10 минут, 8-45 минут ва 10 яримда **Бўрон болалари,** эрталаб 11-50 минут, кундуз 3-25 минут ва кеч 7 да **Адрессиз қиз.**

«УЗБЕКШАХТОСТРОЙ» ТРЕСТИГА

десятник, прораб, участка бошлиқлари вазифасида ишлаш учун дипломли **инженер-техник ходимлар**

ҚЕРАК

Оҳангарон шаҳар Калинин кўчаси, 2-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

3 апрелда

КАТТА КОНЦЕРТ

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Мукаррама Турғунбоева,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Мавлуда Аъзамова, Эргаш Шукруллаев, Санджон Калонов, Карим Алиев.** Ўзбекистон халқ ҳофизлари **Акбар Ҳайдаров, Карим Мўминов, Имомхўжаев,** филармония солистлари ва «Баҳор» рақс ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар кундуз соат 3 дан сотилади.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА

3 апрелда

Катта концерт

Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эргашхон Мирмаҳмудова, Ҳалима Раҳимова, Убайдулла Мадраҳимов,** солистлардан **И. Катаев, Ғ. Тожиалоев, Я. Бабаханов, Е. Санамьянц, Ғ. Солиҳов, К. Аъзамов, Х. Қодиров** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 ярим-да бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими— 132. Секретариат — 115,50. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 00938 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-441